

Bulgaren in Österreich

Българиите в Австрия

Брой **11**
08-09/2008
www.bulgaren.org

DIЕ EINZIGE BULGARISCHE ZEITSCHRIFT IN ÖSTERREICH

**Уляна Левит -
великолепно
сопрано**

**Uljana Levit -
a superb
soprano**

**ОНТОЛОГИЯ
НА ЛЪЖАТА**

**Ontologie
der Lüge**

Inhalt & Editorial

Скъпи читатели,

Лятото отново е тук със своята неподправена лежерност. Слънчевите лъчи ни подмамват извън офисите и подканят на разходки, плажове и вечеря под звездите.

В този брой Ви очакват интересни теми като: Какво свързва сопранистката Уляна Левит с Австрия? (стр. 6) Как децата сами да си направят пластелин? (стр. 24) Ако сме на почивка в България, къде може да отидем? Или пък, ако сме все още в Австрия? (стр. 30)

Екипът ни Ви пожелава една прекрасна, спокойна и отморяваща лятна ваканция!

Елица Караенева

Leute

3

Kolumne

Krastnik Nik
/Bulgarisch/

4-5

Junge Talente

Die Volksmusik liegt uns am Herzen
/Bulgarisch und Deutsch/

6-9

Portrait

Uljana Levit - a superb soprano
/Bulgarisch und Deutsch/

10-11

Essay

Ontologie der Lüge
/Bulgarisch und Deutsch/

Länder

12

Geschichte Bulgariens

An den Quellen der
bulgarischen Kultur
/Bulgarisch und Deutsch/

14-15

Eine Reise zur unseren Wurzeln
/Bulgarisch/

16-18

Das unbekannte Bulgarien

Melnik
/Bulgarisch und Deutsch/

19

Aktuell

Business bedeutet auch Kultur
/Bulgarisch/

Liebe LeserInnen,

Der Sommer ist wieder da mit seiner unverfälschten Gemächlichkeit. Die Sonnenstrahlen treiben uns aus den Büros und verlocken uns zu Spaziergängen, Badetagen sowie auch zu manchem Abendessen unter Sternen.

In dieser Ausgabe erwarten Sie interessante Themen: Was verbindet die Sopranistin Uljana Lavit mit Österreich? (S. 6) Wie können unsere Kinder selber Knetmasse herstellen? (S. 24) Wo können wir in Bulgarien unseren Urlaub verbringen? Und welche Veranstaltungen können wir besuchen, wenn wir in Österreich geblieben sind? (S. 30)

Unser Team wünscht Ihnen einen schönen, ruhigen und entspannenden Sommerurlaub!

Elitsa Karaeneva

Gesetze / Business / Finanzen

20-21

Umweltschutz?
/Bulgarisch/

22

Die „grüne“ Veranlagung
/Bulgarisch und Deutsch/

Für Kinder

23

Die unbekannte Schülerin aus Bulgarien
oder wo bin ich glücklich? /Bulgarisch/

24

Knete selbstgemacht
/Bulgarisch und Deutsch/

Kultur & Information

25-27

Vergangene Ereignisse
/Bulgarisch und Deutsch/

27

Ihre Briefe
/Bulgarisch und Deutsch/

28-29

Programm der bulgarischen Kirchen
/Bulgarisch/

28-29

Ilinden /Bulgarisch und Deutsch/

30

Kulturprogramm
/Bulgarisch und Deutsch/

31

Anzeigen
/Bulgarisch und Deutsch/

IMPRESSUM

Herausgeber: Kulturverein Bulgaren in Österreich **Chefredakteurin:** Elitsa Karaeneva Devrnja **Grafik & Design:** Elitsa Karaeneva Devrnja, Goran Devrnja, Julia Kovatchev (JUKO) **Korrektur:** Bulgarisch - Lyubomira Dimitrova, Maria Kasherova **Übersetzung und Korrektur:** Deutsch - Irina Hantschl, Krasimira Plachetzky, Julia Kovatchev, Christina Oppermann-Dimow **Marketing:** Tatyana Ribarska, Valentina Todorova **Freie MitarbeiterInnen:** Dragomira Nikoff, Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz. Anna Wolf, Ivelina Kovanlaschka **Verteilung:** Tatyana Ribarska, Chavdar Ribarski **Druck:** b4s | business for success A-8570 Voitsberg **Erscheinung:** „Bulgaren in Österreich“ erscheint jeden zweiten Monat **Preis:** Gratis Verteilung und Zustellung **Abonnement:** Auf unsere Internet-Seite: www.bulgaren.org

Кръстник Ник

„Да станеш кръстник не е трудно –
но да бъдеш кръстник понякога е доста тежко“

Вярно е, че да станеш кръстник е сравнително лесно. Да бъдеш кръстник обаче е съвсем друго нещо. Проблемите започват още от езика. Наистина, моите младоженци и синът им говорят перфектно немски. Между другото, момченцето, което е само на 3 годинки, действително говори чудесно и многословно, и понякога вмъква по някоя диалектна дума. За разлика от баща си и кръстника си, момченцето, също като майка си, знае освен това и български. Вече. По време на кръщението му преди три години, разбира се, още не можеше да говори. Всеизвестно е обаче, че езикът е основният ключ към разбирането на дадена култура и на чуждия манталитет. Всичко останало, колкото и интензивно човек да се занимава с дадена култура, създава само едно впечатление за нея, може би задълбочено, но в никакъв случай не онова всестранно разбиране чрез езика.

Вече два пъти бях официално в действие като кръстник. И в двата случая имаше българска церемония. Това никак не е учудващо, като се има предвид, че българските попове естествено отслужват празничните служби на български. И в двата случая очите подходици към мен с голямо разбиране и мило понесоха факта, че на сватбата услужливата сестра на булката, а по-късно на кръщенето и самата вече омъжена булка, през цялото време шепнешком ми превеждаха. А като трябваше да кажа нещо, го казвах на немски. Разбира се, докато кимах енергично с глава, нямаше как например да знам, дали вместо да четем важни пасажии от православната церемония, отецът всъщност не ме питаше хитро и пред свидетели, дали съм съгласен да дарявам по 1000 евро месечно на църквата. Разбира се, че не ме пита това. Но по принцип можеше да го направи, и аз щях да падна в клопката. Но няма как,

Превод: Ирина Ханчл
трябваше да рискувам. И въобще: на кого да вярва човек, ако не на един божи служител.

В деня на кръщението ми се искаше да знам български, тъй като, както ми казаха, в православия съществува обичай кръщелникът да бъде изцяло потопен в светената вода, както някога Йоан се е потопил. Обичай, който не беше добре приет, нито от майката, нито от бабите на кръщелника ми. Бащата (който за съжаление също не говори български) е традиционалист в това отношение и искаше всичко да е истинско. Разбира се, че никой от нас нямаше намерение да наплаши момченцето с църковните ритуали и въпреки това с удоволствие бих направил услугата на баща му (на когото също съм кръстник), като в последния момент прошепна на отчета на перфектен български: „Хубавичко го натопи, шефе. Той е яко момче и ще го понесе“. Но за съжаление не можах да го кажа, и така в котела бяха потопени само пръстчетата на краката му, което все пак е много по-безобидно от широко разпространеното у нас мокрене на косата. А можеше да е толкова ИСТИНСКО! Ако някога все пак се конвертирам в българската православна вяра, ще поискам да ме потопят целия. От сега съжалявам бъдещия си кръстник – при моето леко превишено тегло - ще е наистина тежка работа да ме вдигне от котела. Но преди това, така или иначе, трябва да науча български.

Както е известно, езикът на музиката, за разлика от говоримия език, е универсален.

Но и тук има регионални различия. През годините определено обикнах многобройните български музикални стилове. Едва днес (пиша тези редове на 1-ви май, между другото: Честит празник, другарю Дядо Пити), в чест на празника чух една интересна версия на химна на работническата класа. „Интернационалът“, интерпретиран от темпераментните музиканти от оркестър „Карандила“, показва как дори и той може да разпали кръвта. Освен това не можах да не се разсмея като си представих как първомайските манифестанти се препъват на нестандартните, редуващи се един след друг четвърти и пети такт. Чуйте парчето сами и вие също ще се посмеете заедно с мен. ★

Николаус Шаерхубер работи в свободното си от кръстничество време като радиожурналист. Той живее в едно малко селце в Бургенланд, в което се е установила и малка българска общност. Трябва да мине обаче още доста време преди австрийските табелки с името на живописното селце да бъдат заменени с двуезични.

Народната музика е в сърцата ни

Текст: Елица Караенева
Снимки: Архив

Магдалена и Димитър Карамитеви завършват музикалното училище в Котел, а след това и музикалната академия в Пловдив. Специалността им е „Дирижиране на народни състави“. Магдалена завърши и още една специалност – Педагогика. Познават се от 14-годишни. В Австрия са от около седем години, първо в Линц, а от три години във Виена.

Димитър Карамитев с Александър и Екаретина Владигерови
Dimitar Karamitev mit Alexandar und Ekaterina Wladigeroff

Дискография:

- 1997 год. - „Магията на Странджа“ - Пловдив
- 2004 год. - „Balkan Feuer“ - с Пламен Самарджиев - Виена
- 2005 год. - „Шарена сол“ - Проект с български музиканти
- 2007 год. - „Wanderer in Love“ - с Владигеров бенд

Димитър, ти свириш на кавал, наричат те „вторият Теодосий Спасов“. Как избра този инструмент?

Като малък докторите са ми открили рахит на гръдния кош, който притиска дихателните тръби и са препоръчали на родителите ми да ми намерят някакво занимание с „духане“. Дядо ми беше кавалджия и той настоя да ми вземат кавал. В началото нямаше никакво желание да свиря на него, но с течение на времето не само желание, но дори и любов към този инструмент се зароди. Много обичам българската народна музика и държа тя да се изпълнява точно, т.е. разучавам я така, както се изпълнява в различните региони на България.

Магдалена, твоят глас е изключително красив и мощен. Слушах те през май месец на концерт с Наташа Миркович в рамките на Balkan Fever Festival. Откъде имаш този глас? Наследство ли е?

Да, наследство е. Цялото ми семейство е музикално. Баща ми пее много хубаво; мисля, че най-много съм наследила от него. За разлика от Димитър, аз с голямо желание, още от малка, се занимавах с музика. Вкъщи винаги е присъствала народната музика, както да я слушаме, така и да я изпълняваме.

Имала ли си други изяви тук в Австрия?

Участвала съм в няколко концерта, но като цяло изявиите ми са малко. Така се завъртяха нещата. Наскоро имах участие в един алтернативен театър „Карго Европа“. Това бе първото ми голямо участие тук, след това дойде и концерта с Наташа.

Димитър, как се запозна с братя Владигерови? С тях имаш много изяви.

Две години след като бях в Австрия, бях започнал да си мисля, че само вкъщи ще си свиря. Тогава отидох на един концерт на Иво Папазов във Виена. Познавам Иво Папазов и членовете на оркестъра много добре. В публиката имаше много българи музиканти, които вече са активни на виенската сцена. Запознахме се. След добрите препоръки на Иво Папазов за мен, потръгнаха съвместни проекти и изяви. Там се запознах с братята Владигерови, а по-късно чрез тях и с писателя Димитр Динев.

Какво ви предстои в близко бъдеще?

Димитър: Продължаваме с Магдалена работата по проекта „Планински полък“ с Наташа Миркович. Има и един проект, отново с Наташа, за представяне на сватбарския ритуал на Балканите. Свирия също така с една формация „Шарена сол“ от България. На 12-ти септември ще имаме концерт в Кремс (повече на стр. 30).

Магдалена: Очаквам скоро в България да излезе самостоятелният ми албум със странджански песни, който вече е записан. ★

Die Volksmusik liegt uns am Herzen

Text: Elitsa Karaeva

Fotos: Archiv

Übersetzung: Krasimira Plahetzky

Magdalena und Dimitar Karamitevi absolvierten die Musikschule in Kotel und später die Musikakademie in Plovdiv. Ihr Spezialfach ist „Dirigieren von Volksembles“. Magdalena absolvierte zusätzlich Pädagogik. Sie kennen sich seit sie vierzehn waren.

Beide leben seit sieben Jahren in Österreich, anfangs in Linz und in den letzten drei Jahren in Wien.

Магдалена и Димитър Карамитеви
Magdalena und Dimitar Karamitevi

Diskografie:

- 1997 - „Die Magie der Strändža Gebirge“ - Plovdiv
- 2004 - „Balkan Feuer“ - mit Plamen Samandjiev - Wien
- 2005 - „Scharena Sol“ - Ein Projekt mit bulgarischen Musikern
- 2007 - „Wanderer in Love“ - mit Wladigeroff Brothers & Band

Dimitar, du spielst Hirtenflöte. Man nennt dich „der zweite Theodosi Spasov“. Warum hast du dich für die Hirtenflöte entschieden?

Noch im Kindesalter hat sich herausgestellt, dass ich als Säugling an Rachitis des Brustkorbs gelitten habe. Dadurch wurden die Atemwege eingengt. Die Ärzte haben dann meinen Eltern geraten irgendeine Beschäftigung für mich zu suchen, die durch Blasen die Lungen und den Brustkorb stärkt. Da mein Opa Hirtenflötenspieler war, bestand er darauf, dass meine Eltern mir eine Hirtenflöte besorgen. Am Anfang hatte ich überhaupt keine Lust dazu. Mit der Zeit dann bekam ich nicht nur die Lust zu spielen, sondern ich begann das Instrument zu lieben. Ich fühle mich der bulgarischen Volksmusik sehr verbunden und bin sehr präzise, was das Spielen angeht. Das heißt, dass ich jedes Stück nach seinem authentischen Gehalt einstudiere, also so, wie es in der jeweiligen Region Bulgariens gespielt wird.

Magdalena, deine Stimme ist ausgesprochen schön und stark. Ich habe dich im Rahmen des „Balkan Fieber“ Festivals singen gehört. Das Publikum zeigte sich damals sehr beeindruckt. Woher diese Stimme? Hast du sie geerbt?

Ja, sie ist ein Erbgut. Meine ganze Familie ist musikalisch. Mein Vater singt sehr gut: Von ihm habe ich am meisten geerbt. Im Gegensatz zu Dimitar beschäftigte ich mich schon als Kind mit großer Begeisterung mit der Musik. Zu Hause war die Volksmusik schon immer präsent, ob gespielt oder gesungen.

Hattest du bis jetzt auch andere Auftritte hier in Österreich?

Ich habe an einigen Konzerten teilgenommen. Im Großen und Ganzen jedoch hatte ich jedoch nur wenige Auftritte. Es hat sich halt so ergeben. Neulich nahm ich an einem Alternativ-Theater „Kargo Europa“ teil. Das war auch mein erster Großauftritt. Nachher fand das Konzert mit Natascha Mirkovic statt.

Dimitar, wie hast du die Gebrüder Wladigeroff kennen gelernt?

Nach zwei Jahren in Österreich dachte ich schon, dass ich in Zukunft bloß zu Hause spielen werde. Damals ging ich zu einem Konzert von Ivo Papasov in Wien. Ich kenne sowohl Ivo als auch alle anderen Orchestermitglieder sehr gut. Dort habe ich viele bulgarische Musiker, die auf den Wiener Bühnen aktiv sind, getroffen und kennen gelernt. Mithilfe der guten Referenzen von Ivo Papasov, kamen auch langsam einige gemeinsame Projekte und Auftritte zustande. So habe ich dann auch die Gebrüder Wladigeroff kennen gelernt. Durch beide kenne ich auch den Schriftsteller Dimitre Dinev. Wir spielen sehr oft zusammen.

Was steht euch in naher Zukunft bevor?

Dimitar: Wir arbeiten zusammen mit Natascha Mirkovic weiter an unserem Projekt „Bergwind“. Ein weiteres gemeinsames Projekt zur Vorstellung des Hochzeitsrituals am Balkan ist auch in Vorbereitung. Gleichzeitig spiele ich mit einer Band aus Bulgarien, genannt „Buntsalz“ („Scharena Sol“), nach der in Bulgarien beliebten Gewürzmischung. Am 12. November habe ich ein Konzert mit ihnen im Krems (Info Seite 30).

Magdalena: Bald wird ein Soloalbum von mir mit Liedern aus dem Strandža Gebirge auf den Markt kommen. ★

Уляна Левит - великолепно сопрано

Щака писа Кей Хингерт в „Корк екзаминер“ за Уляна Левит, която получи бурни аплодисменти на нестихващ ентузиазъм от страна на ирландската публика и критика, по време на нейното турне в Концертхол в Дъблин, Корк и Уотърфорд. „Оперната певица Уляна Левит превъзхожда (over the top level) всички гостували досега в Ирландия сопрани.“

Текст: Елица Караенева
Снимки: Горан Деврња и архив

Уляна Левит е родена в София. След успешното завършване на средно и висше музикално образование в родината, следва специализация към Държавна опера - Мюнхен при проф. Метерних, по-късно „белканто“ репертоар при Маестро Данило Честари във Верона и усъвършенствуване на оперния репертоар при Маестро Саббиони (Арена ди Верона) и Маестро Джузепе Патане (Милано).

Награди на международни конкурси:

Първа специална награда - „Луиза Тоди“ - Португалия
Първа награда - „Марио дел Монако“ - Италия
Втора награда - „Винченцо Белини“ - Италия
Втора награда - „Рио де Жанейро“ - Бразилия
„Тито Скипа“ - Италия

Многобройни сценични изпълнения в опери на Верди, Моцарт, Пучини, Доницети. Най-често изпълнявани роли - Виолета, Джилда, Лучия, Лиу, Донна Анна, Царицата на нощта и др. - около 35 главни роли от италианското белканто до Моцарт, френски и немски репертоар. Уляна Левит взема участие в постановките на известни оперни театри като: Национален театър на Милано, Оперен театър Царцуела - Мадрид, Виенски Театър, Обединени сцени - Грац, Държавен театър Карлсруе, Грантеатър при Бастилията - Париж, Държавен театър Стутгарт, Театъра на Лион, Театъра на Женева, Театър за опера и балет - София и много други.

Уляна Левит - солистка на оркестъра в Хофбург във Виена
Uljana Levit - Solistin des Hofburg Orchesters in Wien

Uljana Levit - a superb soprano

So hat Kay Hingerty im „Cork Examiner“ Uljana Levit bezeichnet, die während ihrer Tournee in den Konzertsälen von Dublin, Cork und Waterford das irische Publikum und die Kritiker zu stürmischem Applaus und größter Begeisterung hingerissen hat. „Die Opernsängerin Uljana Levit ist over the top aller Soprane, die jemals nach Irland gekommen sind.“

Text: Elitsa Karaeneva
Fotos: Goran Devrnja und Archiv
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Uljana Levit wurde in Sofia geboren. In ihrer Heimat hat sie am Musikgymnasium maturiert und mit Erfolg das Diplom für Gesangspädagogik an der Musikhochschule erworben. Danach absolvierte sie den Meisterkurs an der Bayrischen Staatsoper München beim Prof. Metternich, sowie den Kurs „Bel canto“ beim Prof. Danilo Cestari in Verona. Später folgte die Perfektionierung ihres Opern Repertoires bei Maestro Sabbioni (Arena di Verona) und Maestro Giuseppe Patane (Milano).

Preisträgerin internationaler Gesangswettbewerbe:

I Preis (besonders hervorzuheben) - „Luisa Todi“ - Portugal
I Preis - „Mario del Monaco“ Italien
II Preis - „Vincenzo Bellini“ - Italien
„Rio de Janeiro“ - Brasilien
„Tito Schipa“ - Italien

Eine Vielzahl erfolgreicher Auftritte als Gilda, Violetta, Lucia di Lamermoor, Liu, Donna Anna, Königin der Nacht usw. - ca. 35 Hauptpartien - vom Italienischen Bel Canto über

Mozart, französisches und deutsches Repertoire. Zahlreiche Auftritte am Teatro Nazionale di Milano, „Teatro Lirico Nazionale Zarzuela“ Madrid, Vereinigte Bühnen Graz, Theater an der Wien, Badisches Staatstheater Karlsruhe, Staatstheater Stuttgart, Grand Theatre de la Bastille - Paris, Grand Theatre de Lyon, Theatre de Geneve, Theater für Oper und Ballett in Sofia und usw.

Teilnahme an Musikfestivals: Musik Festwochen - Wien, Musik Festwochen am Gardasee - Verona.

Дон Жуан,
Моцарт
Don Giovanni,
Mozart

Участия в музикални фестивали: Виенски музикални седмици, Музикални седмици на езерото Гарда - Верона и др.

Богата концертна дейност в Австрия, Италия, Германия, Испания, Франция, Белгия, Ирландия, Англия. От 1997 г. е солистка на оркестъра в Хофбург във Виена - около 100 концерта на година.

Радиозаписи: ОРФ, Радио София, Радио Италия, BBC, Радио Дъблин - Ирландия.

Телевизионни записи: Глобус - Милано, Рай 3 Венеция, Испанска национална телевизия, Ирландска телевизия, Бразилска телевизия.

Други дейности: музиколог в Министерството на културата, диригент на Дамски камерен хор, доцент в Консерваторията „Тито Скипа“ - Италия, член на жури в международни конкурси в Италия.

Уляна, каква беше причината да дойдете в Австрия?

Моята първа преподавателка беше възпитаничка на Виенската Консерватория. Разговорите за богатия културен живот на Австрия изградиха в мен убеждението, че непременно трябва да се опитам да пея в тази страна. Това, че сега пея тук, е може би и една сбъдната мечта. Още като малка съм казвала, разказва лея ми, че когато порасна ще стана певица и ще пея в Италия и Виена (сmee се).

Дълги години сте живели в Италия. Защо отидохте там?

Преди да отида в Италия аз бях хубаво, но ми се случваше понякога да изляза на сцената и да не съм 100 процента, да усетя, че има още потенциал, който не съм оползотворила. Българските гласове са много качествени. Въпреки това съм убедена, че всеки един певец трябва да се премине през солидна школа. В Италия имах щастието да работя с майстори - специалисти на оперния репертоар, в резултат на което научих много неща, които бяха изключително важни за творческото ми израстване.

Как се подготвяте за една нова роля?

Започвам от самото начало: каква е тя, в коя епоха се развива действието, какво е искал да каже авторът, каква е главната идея,

Konzerttätigkeit in Österreich, Italien, Spanien, Deutschland, Frankreich, Belgien, Irland, Großbritannien. Seit 1997 Solistin des Hofburg Orchesters in Wien mit ca. 100 Konzerten pro Jahr.

Funkaufnahmen: ORF, Radio Sofia, Radio Italiana, BBC (England), Radio Dublin, Irland.

Fernsehaufnahmen: RAI Milan, RAITRE Venedig, Spanien, Irland, Portugal und Brasilien.

Andere Tätigkeiten: Musikwissenschaftlerin - Kultur Ministerium Sofia, Leiterin des Damen-Chors, Dozentin am staatlichen Konservatorium "Tito Schipa" in Italien, Jury Mitglied an Gesangswettbewerben in Italien.

Was hat Sie nach Österreich gebracht, Uljana?

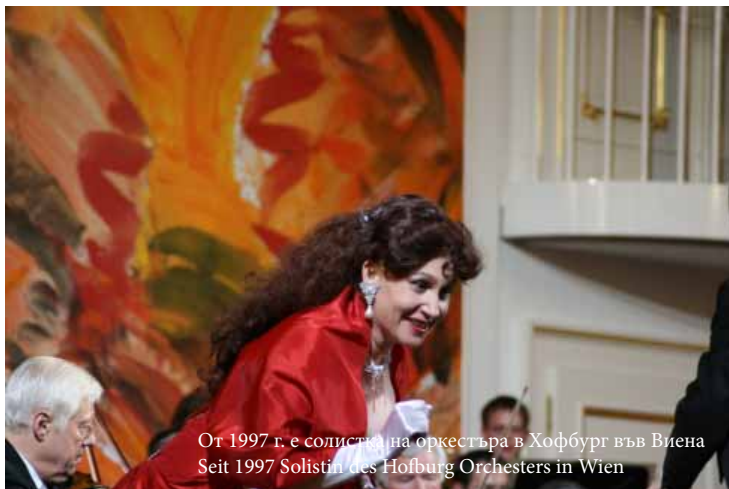
Meine erste Musiklehrerin war Absolventin der Wiener Hochschule. Die Gespräche mit ihr über das reiche Kulturleben Österreichs haben in mir den Wunsch erweckt, alles daran zu setzen in diesem Land zu singen. Dass ich nun hier singe, könnte aber auch ein verwirklichter Traum sein: Noch als kleines Kind – erzählt meine Tante – soll ich oft genug gesagt haben, dass ich eines Tages, wenn ich erwachsen bin, in Italien und Wien singen werde (lacht).

Sie haben lange in Italien gelebt. Warum gingen Sie dorthin?

Bereits vor dem Umzug nach Italien konnte ich gut singen. Nur, es gab diese Momente, wo ich auf der Bühne das Gefühl hatte, dass mein Gesang nicht vollkommen war, dass es in mir noch ein Potenzial gab, das ich noch nicht voll ausschöpfen konnte. Viele bulgarische Sänger bringen zwar eine gute Stimme mit, ich bin jedoch überzeugt, dass ein jeder Opernsänger eine solide Schulung braucht. In Italien hatte ich das Glück, mit einigen großen Dirigenten zu arbeiten und dabei mein Repertoire auszubauen und zu perfektionieren. Ich habe dabei sehr viel gelernt, was dann von enormer Bedeutung für meine künstlerische Entwicklung war.

Wie bereiten Sie sich auf eine neue Rolle vor?

Ich studiere die Rolle, indem ich damit beginne Fragen zu stellen: Was für eine Rolle ist es; in welcher Epoche spielt die Handlung; was

wollte der Autor zum Ausdruck bringen; was ist die Grundidee; welche Charakterzüge hat meine Rolle; was will sie erreichen; in welchem seelischen Zustand befindet sie sich... Erst wenn ich die Antworten auf all diese Fragen herausgefunden habe und den Text auswendig kann, bin ich halbwegs auf die Rolle vorbereitet. Wichtiger als streng nach den Noten zu singen, ist es, sich in die Rolle zu vertiefen.

Sind Sie vor einer Premiere oder einem Konzert aufgeregt?

Freilich bin ich das. Dann denke ich immer an die Worte meines italienischen Maestros, dass man trotz der Aufregung einen kühlen Kopf bewahren soll und sich die einzelnen Gesten und Töne überlegen muss.

Hatten Sie schon unterschiedliche Meinungen und Zerwürfnisse mit Opernregisseuren?

Darauf könnte ich mit einem Satz von Vittorio Gassman (berühmter italienischer Schauspieler) antworten, der einmal auf höfliche Weise zu Dino Risi (ebenso berühmter italienischer Regisseur) gesagt hat: „Ich habe noch nie daran gedacht, jemanden nicht mehr zu grüßen, doch bei dir werde ich eine Ausnahme machen“. Oft war ich knapp daran, vielen Regisseuren und Dirigenten das zu sagen. Zum Glück konnte ich mich bis jetzt, auch wenn mir das schwer gefallen ist, immer beherrschen. Insbesondere wenn Regisseure, um eigene Ideen zu verwirklichen, die Arbeit der Sänger erschweren. Glücklicherweise sind kreative Diskussionen möglich und schlussendlich ist man nach der Premiere frei für eigene Interpretationen.

Gab es in Ihrer Karriere Momente, wo es auf Ihre Selbstbeherrschung ankam, damit eine Aufführung erfolgreich wurde?

Es gab Fälle, bei denen ich mein ganzes Geschick und meine ganze Selbstbeherrschung einsetzen musste. In Italien zum Beispiel sang ich bei der Premiere von Turandot und am nächsten Abend musste ich in der Hofburg in Wien singen. Nach der Premiere, die übrigens fantastisch verlaufen war, gab es eine Feier in einem Restaurant nahe dem Opernhaus „Politeama Greco“ in Lecce, Süditalien. Am nächsten Tag fuhr ich nach Brindisi, um von dort nach Wien zu fliegen. Als ich am Flughafen ankam, musste ich leider meinem Flugzeug beim Aufsteigen zusehen. Ohne Zeit zu verlieren erkundigte ich mich

коя е героинята ми, какво иска тя да постигне, каква е нейната душевност... Като знам отговорите на всички тези въпроси и съм научила текста на героинята си, вече горе-долу съм подготвена с ролята си. Не трябва да се пеят вокали, а да се вникне в ролята.

Вълнувате ли се преди премиера или концерт?

Да, разбира се, но винаги си спомням думите на моя маестро, че, въпреки вълнението, главата трябва да мисли хладно, без емоции, да преценява всеки жест и тон.

Случвало ли ви се е да имате концептуални сблъсъци с оперни режисьори?

Мога да отговоря с фразата на Викторио Гасман (известен италиански актьор), отправена към Дино Ризи (известен италиански режисьор): „Никога не съм мислил да престана да поздравявам някого, но за теб ще направя изключение!!“ Искало ми се е на много режисьори и диригенти да кажа тази фраза, но съм успявала да се въздържа, макар и да ми е било трудно да запазвам самообладание, когато режисьорите, за да постигнат по-голям ефект, затрудняват работата на певеца. За щастие има възможности за креативна дискусия и най-накрая за собствена интерпретация след премиерата.

Имало ли е моменти, в които е трябвало да проявите самообладание, за да има успех един спектакъл?

Имала съм случаи, в които е трябвало да активирам цялата си находчивост и самообладание. В Италия, например, имах премиера на „Турандот“, а на следващия ден вечерта - концерт в Хофбург-Виена. След премиерата, която премина фантастично, празнувахме до късно в ресторант близо до оперния театър „Политеама Греко“ в Лече - Южна Италия. На следващия ден тръгнах за Бриндизи, откъдето трябваше да излетя за Виена. Когато пристигнах на летището, имах неудоволствието да видя самолета, който излиташе. Без да губя време се информирах какви други полети има. Алиталия летеше след обяд за Болоня, но пристигаше 10 минути след Тиролиенеър, който лети за Виена. Въпреки това купих билети, твърдо убедена, че трябва да успее. Още в италианския самолет обясних на стюардесата, че имам много важен концерт и тя се свърза с Тиролските линии. На летището в Болоня ме чакаше малко рейсче, което ме закара до самолета. Във Виена пристигнах в 8 часа вечерта. На летището ме чакаше сестра ми с костюмите за концерта. В осем и половина бях вече в Хофбург и чувах началото на „Кайзервалцер“, докато се подготвях за излизане. По-късно получих глоба за бързо каране от летището до залата, но бях щастлива, че успях да пристигна навреме.

Дворецът Лабиа, Студиото на Рай 3 - Венеция (италианската телевизия)
Palazzo Labbia - Venedig, Rai 3 (TV Italia)

Преживявала ли сте тежки моменти на сцената?

Разбира се, всеки има тежки моменти и не винаги е готов да загине на сцената. Най-тежкият момент за мен беше във Франция, на премиерата на „Дон Жуан“ от В.А.Моцарт. Изпълнявах ролята на Донна Анна, а по същото време баща ми беше тежко болен. Това ми костваше много усилия, но те не бяха напразни. Критиката беше пълна със суперлативи, но мисля, че този успех имаше много висока цена.

С кои оперни певци сте пели?

Имах щастието да пея с Монсерат Кабайе, Джузепе Валденго, Джузепе ди Стефано, Никола Мартинучи, Рамон Варгас и др. не толкова известни, но много добри певци. Те са оставили много хубави спомени в мен, от всеки съм научила по нещо.

Кои оперни певци са успели да Ви развълнуват?

Например Марио дел Монако, Джузепе ди Стефано, Рената Тебалди и особено Мария Калас. Тя може да бъде обожавана или изобщо да бъде отречена. Аз съм от тези, които я обожават, защото тя събира в себе си актриса, певица и дълбока емоционална натура.

Моменти на пълно щастие?

Най-щастливият момент в личния ми живот беше раждането на сина ми. В професионален план това са - победата в международен конкурс, висока оценка на музикалните критици, успешен спектакъл или концерт, но преди всичко - аплаузите и любовта на публиката.

Вие сте една от звездите на концертите в Хофбург. Какво бихте казала за тях?

Терминът „звезда“ ми е чужд. Аз съм професионална певица, която пее със сърце и душа. В Хофбург музицирам с оркестър, който е на високо майсторско равнище с диригент Герт Хофбауер - душата на концерта. Концертите са едно емоционално преживяване и представят най-вярно духът и музикалното чувство на Виена – градът, който обичам и в който живея. ★

Национален театър на Милано
Teatro Nazionale di Milano

Уляна Левит има около 100 концерта на година
Uljana Levit hat ca. 100 Konzerten pro Jahr

nach anderen Flügen. Alitalia hatte einen Flug am Nachmittag nach Bologna, der allerdings den Weiterflug nach Wien mit Tyrolian Air nur ganz knapp erreichen würde. Trotzdem kaufte ich das Ticket, fest überzeugt, dass ich es schaffen werde. Noch an Bord der italienischen Maschine erklärte ich der Flugbegleiterin, dass ich ein sehr wichtiges Konzert habe, woraufhin sie sich mit der Tyrolian Air in Verbindung setzte. Am Flughafen Bologna wartete dann ein kleiner Bus auf mich, der mich direkt zum Flugzeug brachte. In Wien war ich um 8 Uhr abends. Meine Schwester wartete mit den Kostümen am Flughafen. Um 8:30 war ich schon in der Hofburg und während ich mich auf den Bühnenauftritt vorbereitete, hörte ich die ersten Takte des Kaiserwalzers. Später bekam ich dann eine Strafe wegen überhöhter Geschwindigkeit mit dem Auto vom Flughafen zum Konzertsaal, war aber glücklich, dass ich gerade noch rechtzeitig angekommen war.

Hatten Sie auch schwierige Momente auf der Bühne?

Natürlich. Jeder Künstler hat sie und ist nicht immer bereit aufzutreten. Den schwierigsten Moment jedoch erlebte ich bei der Premiere von Mozarts Don Giovanni in Frankreich. Ich spielte die Donna Anna. Zur selben Zeit war mein Vater schwer krank. Damals zu singen hat mich sehr viel Überwindung gekostet, doch es hat sich gelohnt. Die Kritik nachher war voller Superlative.

Mit welchen Opernsängern und -sängerinnen haben Sie gesungen?

Ich hatte das Glück zusammen mit Montserat Caballe, Giuseppe Valdenigo, Giuseppe di Stefano, Nicola Martinucci, Ramon Vargas sowie mit anderen, nicht so berühmten, aber doch sehr guten Künstlern zu singen. Ich habe sehr schöne Erinnerungen an alle und habe von jedem etwas gelernt.

Welche OpernsängerInnen konnten Sie tief im Innersten berühren?

Das sind zum Beispiel Mario del Monaco, Giuseppe di Stefano, Renata Tebaldi und besonders Maria Callas. Sie wird von den Menschen entweder angebetet oder überhaupt nicht anerkannt. Ich gehöre zu denen, die sie anbeten, denn sie konnte sowohl als Sängerin als auch als Schauspielerin ihre tiefsten Emotionen ausdrücken.

Haben Sie Augenblicke vollkommenen Glücks erlebt?

Am tiefsten berührt hat mich in meinem Leben die Geburt meines Sohnes. In der Karriere könnte das ein Sieg bei internationalen Wettbewerben, eine hohe Bewertung der Musikkritiker, eine erfolgreiche Operaufführung oder ein gelungenes Konzert sein. Die größte berufliche Freude aber sind der Applaus und die Liebe des Publikums.

Sie gehören zu den Stars bei den Konzerten in der Hofburg. Was würden Sie über diese Erfahrung sagen?

Der Begriff „Star“ ist mir fremd. Ich bin eine professionelle Sängerin, die mit Herz und Seele singt. In der Hofburg musiziere ich mit einem Orchester auf hohem Niveau gemeinsam mit Dirigent Gert Hofbauer, der die Seele jedes Konzerts ist. Ein Konzert ist ein emotionales Erlebnis, da es am besten den musikalischen Geist und die Seele Wiens – eine Stadt, in der ich lebe und die ich liebe, zeigt. ★

ОНТОЛОГИЯ НА ЛЪЖАТА

*Лъжите са станали част от ежедневно-
ни общуване, като една константна
величина, естествено принадлежаща към
нашето всекидневие.*

Текст: Драгомира Никова

Една интересна и неудобна тема, но определено широко разпространена. Лъжата съществува под различни форми, има различна степен на издръжливост и разпространеност, на приемливост и неуместност. Хората се притесняват от употребата на думата лъжа като от нещо неудобно и забранено, накратко казано тя се третира като тема табу. Всеки човек лъже, някои повече, други по-малко, понякога невинно и непреднамерено, понякога съвсем целенасочено, често пъти съвсем несъзнателно. Разбира се, лъжите в отделните култури се разделят на благородни и злонамерени, в англоезичния свят на черни и бели, другаде на добри и лоши. Най-общо казано, навсякъде съществува едно семантично разделение на понятието лъжа, което си установява определен статут на пребиваване в нашия, така или иначе в много отношения двусмислен, свят.

Лъжата е нещо много интересно и провакативно по своята същност. Човек може да излъже от различни подбуди. Най-често хората лъжат от страх, за да не загубят някого или нещо, за да не разочароват, за да не изглеждат глупаво в дадена ситуация и заради какво ли още не. По-интересното е, че понякога лъжата се явява като последен шанс, като изкушение, пред което сякаш инстинктът ни за самосъхранение прегъва колена и се предава. Факт е, че лъжата се е превърнала в навик. Възрастните лъжат по един начин, децата по друг, нежният пол с шармантност и кокетство, а мъжете - придавайки си определена сериозност. Жените с техните безобидни лъжи да прикриват годините си и страстното им влечение да покажат най-шоколадовата си страна, ся-

каш се харесва. Прикриването, украсяването, размиването на темата са нещо като прелюдия към лъжата, която е забавлявала хората във всички епохи. За всеки един от нас формите на лъжата са различно обидни, скандални, непостижими или пък невинни, допустими, та дори и забавни.

Да започнем с децата. Защо лъжат те? Според мен, първото стимулиране на лъжите у малките деца идва от грешките в поведението или възпитанието на големите. Вярвам силно в една зависимост, че колкото повече се насажда страх на едно дете за различни неща, толкова повече неговата защитна бариера от мнението на другите ще бъде лъжата. Детето започва да лъже, за да се защити, за да се хареса, за да не му се скарат, за да коригира или скрие нещо, отново от чувство за самосъхранение. Ако детето не е в състояние да реагира смело и правилно, то не желае да бъде отхвърлено и излъгва.

Какво правят големите? Ако приемем, че прикриването на истината е вид лъжа или пък вкарването на другите в заблуда по отношение на нещо, то ще се изправим пред един сериозен проблем. Става дума за лъжата като начин на спасение или постоянно извинение за непоправимите неща в отделния човек. Често на хората се случва да излъжат когато закъснелият за работа, за среща, за курс. Виновно е задържането, някой ни е задържал, случило се е нещо неочаквано, изобщо измисляме всичко най-достоверно, което познаваме от опита си, за да се оправдаем. Спекулираме с толкова много неща в живота си, че може би ще ни става все по-трудно да намираме границата на умерените оправдания пред собствените ни грешки.

Хрумва ми нещо, което може би ще прозвучи смешно, но съвременната ни цивилизация се е впуснала в една много модерна Лъжа – да заблуждаваме собствената си природа и да се опитаме да излъжем посоката на времето чрез пластична хирургия. Едно обикновено влечение и преклонение пред съвършенството и желанието да изглеждаме възможно най-идеални в собствените си и чуждите очи, ни отдалечава все повече от реалността и ни кара да лъжем, и лъжем до края на света. Човешки слабости. Всеки от нас се е нарамил с една тежка торба със свежо украсени стари полуистини. Може би златната рибка не се лови с лъжи. А когато я хванем, дали изпълнява желания или това е също една стара, изпечена лъжа?

Ще пропусна също темата с най-образованите лъжци на всяко време: политиците и властимащите, с тях, като че ли, най-много сме се примирили. Много хора по света заблуждават други в името на бизнеса.

И така лъжите имат цветове, възраст, те са случайни и преднамерени, добри и лоши, украсени и грозни, обидни и уж невинни, заблуждават, нарастват и властват над умовете ни, моделират другите, унижават нас самите, но често наистина помагат. Има някои мнения, които твърдят, че понякога скриването на истината върши чудеса и вероятно наистина е така, но това са определени ситуации, които всеки един от нас може да разпознае. Опасно е, когато нещо разрушително успее да утвърди присъствието си и навлезе тихо в умовете на всички ни. Нека държим умовете си будни! ★

Ontologie der Lüge

Lügen sind zu einem fixen Bestandteil unserer täglichen Kommunikation geworden und gehören schon wie selbstverständlich zu unserem Alltag.

Text: Dragomira Nokoff
Übersetzung: Irina Hantschl

Das Thema ist spannend und unbequem aber auf jeden Fall sehr weit verbreitet. Lügen haben unterschiedliche Formen und zeichnen sich durch unterschiedliche Ausdauer, Verbreitung, Akzeptanz und sogar Unangebrachtheit aus. Die Menschen genießen sich, das Wort „Lüge“ zu verwenden und betrachten es als etwas Unangenehmes und Verbotenes – kurz gesagt es wird tabuisiert. Jeder Mensch lügt – manche mehr, manche weniger, manchmal harmlos und ohne Absicht, manchmal ganz gezielt oder oft ganz unbewusst. In den verschiedenen Kulturen werden die Lügen in „notwendige“ und „böartige“ unterteilt, in den anglosächsischen Ländern in „schwarze“ und „weiße“ und in anderen Ländern in „gute“ und „böse“. Eine solche semantische Teilung des Begriffes „Lüge“ gibt es überall, wodurch die Lüge eine bestimmte Daseinsberechtigung in unserer, in vieler Hinsicht zweideutiger Welt, bekommt.

Die Lüge in sich ist sehr interessant und provokativ. Man lügt aus verschiedenen Gründen. Menschen lügen am häufigsten aus Angst vor dem Verlust von jemandem oder etwas, sie lügen damit sie die anderen nicht enttäuschen, damit sie in bestimmten Situationen nicht dumm dastehen und aus unzähligen anderen Gründen. Viel interessanter ist es aber, dass die Lüge manchmal wie ein letzter Ausweg bzw. als Versuchung erscheint, die unseren Selbstschutzzinstinkt in die Knie zwingt und besiegt. Tatsache ist, dass die Lüge zu einer Gewohnheit geworden ist. Erwachsene lügen anders als Kinder, Frauen lügen charmant und kokett, Männer mit einer gewissen Ernsthaftigkeit. Oft versuchen Frauen mit harmlosen Lügen ihr wahres Alter zu verheimlichen oder neigen dazu, sich immer nur von ihrer Zuckerseite zu zeigen, als würde das jedem gefallen. Die Verheim-

lichung, Verschönerung und Verwässerung des Wesentlichen sind die Overtüre zur Lüge. Diese Overtüre hat die Menschen schon immer amüsiert. Jeder von uns empfindet die verschiedenen Formen der Lüge unterschiedlich: als beleidigend, skandalös, unverzeihlich oder aber als unschuldig, zulässig und sogar lustig.

Fangen wir mit den Kindern an. Warum lügen sie? Die ersten Impulse zu lügen kommen meiner Meinung nach bei den Kindern durch Fehler der Erziehung oder durch Fehlverhalten der Erwachsenen. Ich glaube fest an folgenden Zusammenhang: je mehr man Kindern Angst macht, desto mehr nutzen sie die Lüge als Schutzmauer gegen die anderen. Das Kind lügt, um sich zu schützen, um zu gefallen, um nicht beschimpft zu werden, um etwas zu verstecken oder zu vertuschen, um sich selbst zu schützen. Wenn das Kind nicht in der Lage ist, sich mit der Wahrheit zu behaupten, greift es zur Lüge, um nicht abgewiesen zu werden.

Und was machen die Erwachsenen? Angenommen die Verschleierung der Wahrheit oder die Täuschung sind eine Art Lüge, dann stehen wir vor einem ernstem Problem. Es geht um die Lüge als Rettung oder als ständige Entschuldigung für das Unverbesserliche in den Menschen. Menschen lügen oft, wenn sie zu spät zur Arbeit, zu einem Treffen oder zu einem Kurs kommen. Schuld ist der Stau, jemand hat sie aufgehalten, etwas Unvorhersehbares ist passiert. Man greift zu allen möglichen glaubwürdigen Ausreden, die sich auch schon in der Vergangenheit bewährt haben. Wir spekulieren mit so vielen Dingen im Leben, dass es uns wahrscheinlich immer schwerer fallen wird, die Grenze zwischen harmlosen Ausreden und unseren eigenen Fehlern zu finden.

Mir ist gerade etwas eingefallen, worüber manche vielleicht lachen werden. Unsere Zivilisation verstrickt sich immer tiefer in eine sehr moderne Lüge : es ist der Versuch die Natur und den Lauf der Zeit durch die plastische Chirurgie auszutricksen. Die Anbetung von Jugendlichkeit und Perfektion und der Wunsch möglichst vollkommen zu sein, in den eigenen Augen und in den Augen der anderen, entfernt uns immer mehr von der Realität und zwingt uns dazu, immer weiter zu lügen - menschliche Schwäche! Jeder von uns hatte schon das Gefühl als wäre er in einem schweren Sack voll mit frisch verschönernten alten Halbwahrheiten eingesperrt. Vielleicht kann man den Goldfisch aus den Märchen nicht mit Lügen fangen. Aber falls man ihn fängt, würde er uns tatsächlich drei Wünsche erfüllen oder ist das auch nur eine alte Lüge?

Ich werde auch die raffiniertesten Lügner aller Zeiten nicht unerwähnt lassen – die Politiker und die Mächtigen. Anscheinend dulden wir sie am wenigsten. Viele Menschen in der Welt täuschen andere wegen eines Geschäftes.

Also haben die Lügen eine Farbe und ein Alter, sie sind zufällig oder absichtlich, gut oder böse, schön oder hässlich, verletzend oder scheinbar unschuldig. Sie täuschen, breiten sich aus und beherrschen unseren Verstand, manipulieren die Anderen, erniedrigen uns selbst, aber manchmal helfen sie auch wirklich. Manche sind der Ansicht, dass oft gerade das Verbergen der Wahrheit echte Wunder bewirkt. Sie haben wahrscheinlich Recht, aber das sind Einzelfälle, die jeder von uns selbst erkennen kann. Gefährlich wird es, wenn etwas Zerstörerisches sich unbemerkt in unser aller Bewusstsein einnistet. Da sollten wir wachsam bleiben! ★

При изворите на българската култура

Свети Климент Охридски
(ок. 840 - † 916)

Текст: Доц.д.ф.н. Димитър Дунков

На 27-ми юли Православната църква и културната общественост почитат *Успение на свети Климент Охридски, епископ Велички*. Древните славянски и гръцки източници го прославят като най-даровития пряк ученик и продължител на делото на славянските първоучители св.св. Кирил и Методий и като пръв епископ на българския народ.

Св. Климент Охридски е организатор на българската църква, съратник на цар Борис Първи и на цар Симеон Велики в утвърждаването на старобългарската просвета и култура в края на IX началото на X век.

Българин по произход и родом вероятно от Солунско, Климент съпътства неотклонно братята Кирил и Методий в разпространяването на писмеността и богослужението на старобългарски език в Панония. През 869 г. е ръкоположен за свещеник от папа Адриан Втори. През 885 г. пристига в България заедно с Кирило-Методиевите ученици Горазд, Наум, Сава и Ангеларий. На следната година по поръка на цар Борис Първи Климент заминава за учител в тогавашната българска област Кутмичевица (сега отчасти в Македония, Гърция и Албания) с главни центрове Девол и Охрид. Там Климент основава прочутата *Охридска книжовна школа* - другото голямо средище на българската култура и просвета по време на Първото българско царство (681 - 1018 г.) наред с Преславския книжовен център. Климентовата школа в Охрид е де факто първият славянобългарски университет и един от най-ранните в средновековна Европа. За седем години в него Климент обучава над 3500 ученици.

На Преславския събор през 893г. Климент е ръкоположен за "пръв епископ на българския народ" и е изпратен от цар Симеон Велики за епископ в областта Велика/Велица (сега отчасти в България, Гърция и Македония). Затова светецът е известен и под името *Климент, епископ Велички*.

Св. Климент съставя около 80 проповеди, слова и други съчинения, запазени в десетки български, руски и сръбски преписи. Сред тях са и "Похвала за Кирил Философ" и "Пространно житие на Методий, архиепископ Моравски". На него принадлежи и усъвършенстването на глаголическата азбука и графична система. Не са убедителни все още разпространяваните твърдения, че е създал кирилската азбука или че е инициатор на нейното създаване.

След кончината си на 27-ми (25-ти?) юли 916 г., Климент Охридски е погребан в построения по-рано от самия него манастир „Свети Панталеймон“ в Охрид. Освен на 27-ми юли, паметта му се чества и на 25-ти ноември, заедно с паметта на свети Климент, папа Римски.

Софийският университет, университетът в Битоля, Република Македония, многобройни училища, улици и др. носят името на *Свети Климент Охридски*. ★

An den Quellen der bulgarischen Kultur

Der hl. Kliment von Ochrid
(um 840 - † 916)

Text und Übersetzung: Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz.

Am 27. Juli begeht die Orthodoxe Kirche und die kulturelle Öffentlichkeit das Entschlafen des *hl. Kliment von Ochrid, Bischof von Velika*. Er wird in den alten slawischen und byzantinischen Handschriften hoch verehrt, als der begabteste Schüler der Slawenlehrer Kyrill und Method, der ihr Werk auch fortsetzte. Er gilt als der erste Bischof des bulgarischen Volkes.

Der Hl. Kliment war Organisator der bulgarischen Kirche, und gemeinsam mit Zar Boris I und Zar Simeon dem Grossen Mitstreiter für die Festigung der altbulgarischen Bildung und Kultur am Ende des 9. / Anfang des 10. Jahrhunderts.

Von Herkunft war Kliment ein Bulgare und stammte wahrscheinlich aus der Umgebung von Thessaloniki. Er begleitete unentwegt die beiden Brüder Kyrill und Method bei der Verbreitung der altbulgarischen Schrift und des Gottesdienstes in altbulgarischer Sprache in Pannonien. Im Jahre 869 wurde er vom Papst Adrian II. zum Priester geweiht. Im Jahre 885 kam er gemeinsam mit den Schülern von Kyrill und Method - Gorazd, Naum, Sava und Angelarij - nach Bulgarien.

Im Jahre 886 wurde Kliment im Auftrag des Königs Boris I. als Lehrer ins damalige westbulgarische Gebiet Kutmičevica entsandt. Dieses Gebiet liegt teilweise im heutigen Griechenland, Albanien und in der FJR Makedonien; seine Hauptzentren waren Devol und Ochrid. Dort, am Ochrider See, gründete Kliment die berühmte *Ochrider Schule* - das zweite große Zentrum der bulgarischen Kultur und Aufklärung während des Ersten Bulgarenreiches (681 - 1018) neben der Preslaver Schule in Ost-Bulgarien. Die Ochrider Schule, genannt auch Schule von Kliment, ist de facto die erste slawo-bulgarische Universität - und ist somit eine der frühesten im mittelalterlichen Europa. Gemäß alten Quellen hat Kliment dort in sieben Jahren mehr als 3500 Schüler ausgebildet.

Am Preslaver Konzil 893 wurde Kliment zum „ersten Bischof des bulgarischen Volkes“ geweiht und von Zar Simeon dem Großen in das Gebiet Velika entsandt; dieses Gebiet liegt teilweise im heutigen Südwest-Bulgarien, Nord-Griechenland und in der FJR Makedonien. Deshalb ist er auch unter dem Namen *Hl. Kliment, Bischof von Velika* bekannt.

Kliment von Ochrid hat ca. 80 Predigten, Reden und andere Werke verfasst, unter ihnen „Die Lobpreisung an Kyrill den Philosophen“ und „Die Vita des Heiligen Methodius, Erzbischof von Morava“. Er erarbeitete auch die Vervollkommnung des glagolitischen Alphabets und graphischen Systems. Die Behauptungen, er habe das kyrillische Alphabet geschaffen, sind nicht überzeugend.

916, nach seinem Ableben am 27. Juli, wurde Kliment von Ochrid im Kloster „Hl. Pantalejmonos“ in Ochrid begraben. Dieses Kloster wurde von ihm selbst gegründet. Außer am 27. Juli, seinem Gedenktag wird auch der 25. November zusammen mit dem Gedenktag des hl. Kliment, dem Papst von Rom, begangen.

Die Universität in Sofia und die Universität in Bitola, FJR Makedonien, tragen den Namen des *Hl. Kliment von Ochrid*. ★

Изгодни мобилни разговори до България!

Говорете от Вашия мобилен телефон и eetybalkan само за:

13 цента/минута със стационарни телефони
33 цента/минута с мобилни телефони
и само за **9 цента** за кратки текстови съобщения (SMS)
по целия свят.

- без месечна такса / абонаментен план
- без допълнителен код за набиране
- без обвързващ договор
- без минимална сума, която трябва да изговорите

При въпроси, свържете се с нас:

eetybalkan

+43 (0) 681 83 0 83

info@eety.at

www.eetybalkan.at

За всички обаждания в чужбина ще бъде таксувана еднократно първоначална такса в размер от 10 цента при свързване със желания номер. Цените са в Евро, с включен ДДС, за минута (респ. SMS) и не важат за обаждания към импулсни телефони. Тарифите са актуални през цялото денонощие. Времето на таксуване и отчитане на разговорите е 60 секунди. Важат Общите търговски условия на eety-Telecommunications GmbH.

Пътешествие към прародината

Може с положителност да се твърди, че сред океана от полеви изследвания на територията на Евразия за последните 750 години има цяло море от документални свидетелства, свързани с миналото на българския род. Много от тези родни огнища горят или тлеят и до днес. Именно за тях става дума в книгата „Българите и полуостров Хиндустан“. Този труд се опира само на реално съществуващи и до днес доказателства за нашите предци.

Беседата е из цикъла „Произход и духовни корени на българите“. Организатор на срещата, проведена на 28-ми април в Български културен институт „Дом Витгенщайн“, беше Българска културно-просветна организация „Кирил и Методий“ – Виена.

Д-р **Александър Илиев** преподава режисура и ръководи клас в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Автор е на множество театрални постановки и филми, на 7 пиеси и 10 книги. Участвал е в 27 културно-антропологични експедиции в над 50 държави, между които Тибет, Непал, Индия от където е събрал богат полеви материал и убедителни доказателства за централно-азиатския произход на българите.

Текст: Доц. Александър Илиев, доктор на изкуствознанието

Дългото завръщане към прародината на българите започва в края на XIX век. Първите изследвания разкриват археологически, писмени, етнографски и лингвистични свидетелства, говорещи категорично за една различна държавност и култура, без паралел на Стария континент. Познатите дотогава трудове на родните изследователи и европейските учени само намекват, че народът на българите е сложен конгломерат от етноси. Един по един на бял свят излизат над 70 варианта в имената на неславянските племена, оставили следа в българската народност:

Оказва се, че българите, създали своя държава на Балканите, не били малка номадска група, а мощен обединен народ. Проследявайки техния марш, се стига до заключението, че те се движат из три планински и четири силно вододайни зони, и не са типичен степен или чергарски народ. Локализацията на техните обиталища според древните автори е Памир, Хиндукуш/Амударя, Сърдаря; Кавказ/Днепър, Дон, Прикаспие, Причерноморие; Урал/Волга, Кама; Балканиите/Дунав и Причерноморие. Открива се, че те облагородяват своите поселения. Белезите на тяхната цивилизация са: иригация, мелиорация, хигиена, умерен климат, уседналост и земеделие, стационарно скотовъдство, строителство на градове и

укрепления. В документите и находките изплуват от пелената на времето цели седем държавни обединения – Дунавска, Керамисийска, Волжско-Камска, Панонска, Стара Велика, Кавказка и Средноазиатска България. Поне още дузина възможни техни временни обиталища могат да се открият у древните автори. Картата на българското присъствие на лицето на Евразия набъбва, и вероятният ареал на физическото им пребиваване и културно влияние се разширява от Японско море до Атлантическия океан и от Северно море до Централна Индия.

Този етнос е един от малкото в историята на Евразия, практикувал комбинирано стопанство. Оцеляването на българите идвало от организацията и дисциплината при принудителните преселения и гъвкавостта към промените на средата; приспособимостта им към климатичните въздействия; съхраняване на запаси за военно време и време на миграция. Заключението било, че българите могли да живеят и уседнало, и в лагери, и като номади; да бъдат и скотовъдци, и земеделци, и ловци, и риболовци, и равнинници, речни и крайморски жители, и **планинци** (многократно подчертавано от индийски, византийски и арабски източници) – каквито били най-вероятно в своята бащина земя.

За 120 години светът преоткрива българите и те се настаняват трайно сред първите европейски народи, създали държавност, оцеляла и до днес. Но въпреки това, нерешените въпроси в науката остават достатъчно много. Най-същественят от тях е проблемът с **генезиса на българския род, неговият език и прародината**. Тази книга разкрива и структурира нови свидетелства по този въпрос.

Особен интерес в това изследване представлява уникалността на българските преселения. Българите винаги са се движели “по ръба” на големите географски, политически и културни ареали: Азия и Европа; високата планина и равнината; Персия и Индия; Китайската империя и степите; “Скитския квадрат” и Византия; остатъците от Римската империя и “Славянското море”. С тази тактика те успяват да създадат на няколко пъти своя държавност, една от които, обособена на най-големия европейски кръстопът, съществува и до наши дни. Решаващи в това отношение се оказват военните умения на българите. Засвидетелствани многократно след тяхното първо споменаване на картата на Европа, те си създават славата на непобедим народ. Изброени само статистически, годините на регистрираното им присъствие са от 338 до 681г. – когато бива създадена Дунавска България като пряк тери-

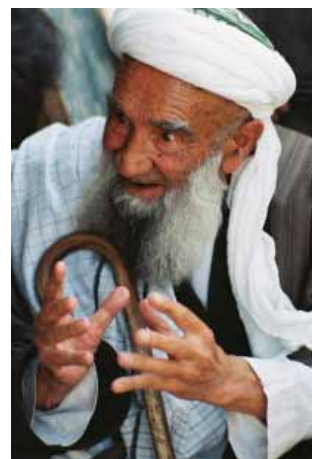

Ладакски танцър (Ладак - местност в Индия), с типичните за българите обица на едното ухо, огърлица на врата, мартеница на кръста и кожен калпак

Табелата на гр. Банско в Централна Индия

Старец на 114 години в Хулм (Ташкурган), старият балкански град Варну в Северен Афганистан

ториален и владетелски продължител на Кавказка и Стара Велика България.

Българите се научават много добре да вовават срещу перси, индийци, хунну и хуни, китайци, согди (юечжи), македони и гърци, бади (ефталити), тюркюти, алани, хазари, византийци и т.н. Тяхна стратегия в многобройните им битки за оцеляване е бил принципът на обединените усилия. Той и до днес е запазен върху герба на Република България: "Съединението прави силата". Последното дирене е насочено и към уникалните имена на българите – несходни или малко сходни с други, съседни на тях народи от хилядолетия.

Книгата, като отглас от множеството експедиции и теренни проучвания на място, се опитва да даде нови сведения за българския род. Движейки се по царските пътища и неравните планински пътеки на Евразия, изследването има намерение да отведе читателите до съществуващи и до днес ареали, градове, планини и езера, запазили своите български наименования и етнокултурната си идентичност в продължение на хилядолетия. **Особен интерес за нас е влиянието, което са изпитали българите от цивилизациите на полуостров Хиндустан,** така както го наричат съвременните му обитатели. Събраните

свидетелства доказват неоспоримо многовековното българско присъствие в този огромен регион. И тъй като Евразия е люлка на няколко световни цивилизации, то проследявайки тяхното развитие, ще бъде разкрито участието на българските етноси в този процес. Картата на доказаното българско присъствие на полуострова и азиатските територии извън него е разширена и максимално конкретизирана, съобразно свидетелствата, с които разполага настоящото изследване.

Методите за търсене и събиране на материалите в тази книга могат да бъдат разделени на четири групи:

- лични наблюдения и полеви изследвания на автора;
- сведения от информатори – български и местни; дипломати, учени и духовни лица;
- достъпна литература, карти и пътни дневници от експедиции;
- ТВ, видео и интернет информация.

Тези пунктове са подредени по приоритети. Най-голям дял в изложението имат фактите, видени, регистрирани и събрани на място от автора на изследването. Те могат да бъдат тълкувани, но не и оспорвани, тъй като са реални, останали непокътнати до днес. Сведенията на информаторите са

подбрани на принципа на верификацията. Всяко от тях е било проверено лично от автора и регистрирано по надлежен начин и тези свидетелства стават част от личните наблюдения и полевите изследвания. Същото се отнася и за голяма част от сведенията в литературата, картите, видео- и интернет информацията.

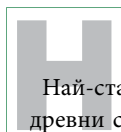
Единствено отстъпление от този принцип има по пункта, касаещ пътните дневници от експедициите. Доверието, оказано на голяма част от авторите на тези дневници има две причини. От една страна авторитетът, с който тези изследователи се ползват в научния свят поради безпристрастността и точността на техните полеви записки. От друга страна практическата невъзможност именно сега да бъдат проверени тези твърдения – войни в набеязаните региони, временна забрана за посещение или изследване, трудна достъпност и липса на време за достигане до тях, и не на последно място финансови затруднения за толкова дълги и скъпи пътувания. Така построено, **изследването има подчертано документален характер.** То твърди определени неща с гласа на няколко милиарда население, съхранило българската следа в хода на историческите катаклизми. ★

Мелник – история и културни паметници на един град в подножието на Пирин

Мелник – най-малкият град в Република България – официално принадлежи към Благоевградска област и се намира на около 60 км югоизточно от едноименния център на областта, и на около 9,5 км южно от град Сандански. Градът се простира в западното подножие на Пирин, в една от ляво лежащите (източни) долини на река Струма, в която се влива река Мелнишка. Една от особеностите на местността е сивкаво бялата пясъчлива почва и произлизащите от нея причудливи пирамидални варовикови образувания, които ограждат града от всички страни. (илюстрация 1)

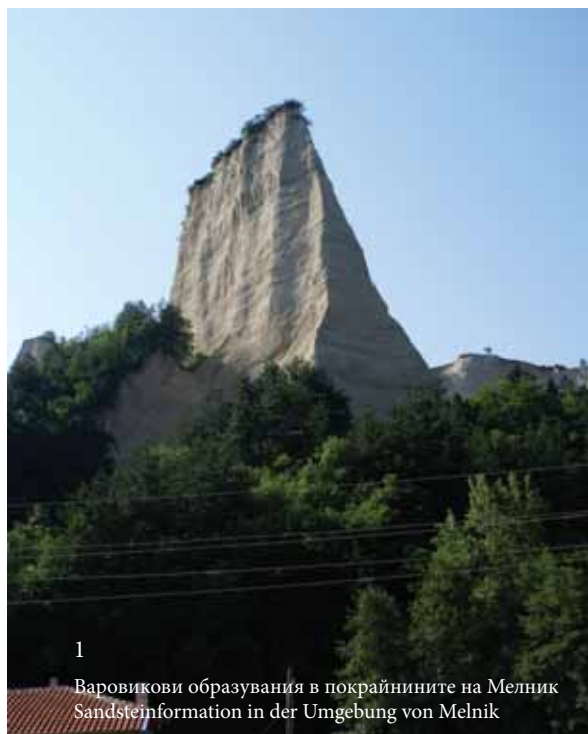
Текст: маг. Др. Михайло Попович
Младши научен сътрудник в Института по Византинистика
към академията на науките във Виена.
Превод: Ирина Ханчл

Най-старите археологически находки от древни селища на това място произхождат от периода I-III в. след Христа. Във византийските източници градът обаче се споменава едва през 1014 г. След победата над войските на цар Самуил (997-1014) при Ключ византийският владетел Василий II (976 – 1014) идва между юли и октомври 1014 г. до крепостта Мелник, разположена на една скала и оградена от всички страни от дълбока пропаст. Чрез пратеник на византийския владетел постове в крепостта биват убедени да се предадат и така в Мелник се настанява византийски гарнизон.

Все още се спори относно произхода на името “Мелник”. Във вторичните източници се срещат две тълкувания: първото се базира на гръцко собствено име, а второто е на основата на старославянската дума за “варовик”. Като се имат предвид природните дадености на мелнишката околност, името на града най-вероятно има старославянски произход.

Между 1014 г. и края на XII и началото на XIII в. Мелник е под византийско владение. След това градът е превзет от българския цар Калоян (1197-1207). Вероятно в края на 1205 г. Калоян преселва гръцкото население от разрушения град Пловдив в Мелник и предава града приблизително по същото време на своя племенник

1
Варовикови образувания в покрайнините на Мелник
Sandsteinformation in der Umgebung von Melnik

Алексий Слав. След смъртта на Калоян (1207), Слав отказва да приеме владичеството на българския цар Борил (1207-1218) и успява да си запази Мелник, като първоначално става васал на латинския император Анри I (1206-1216), от който получава титлата “деспот”. След като през 1216 г. Анри I умира, Слав се присъеди-

нява към епирския деспот Теодор (1214-1230). След поражението на епирския деспот Теодор, нанесено му през 1230 г. от българския цар Иван Асен II (1218-1241) при Клокотница, Мелник вероятно е превзет от Иван Асен II, който го предава, заедно с град Сяр на българина Драгота. През 1246 г. Драгота се предава на император Йоан III Дюка Ватази (1222-1254) в Сяр, и впоследствие му предава и Мелник.

След смъртта на император Йоан III Ватази (1254) гореспоменатият Драгота, който командва войските около Мелник, въстáva срещу новия император Теодор II Ласкарис (1254-1258) и обсажда град Мелник. През

1255 г. Теодор II Ласкарис настъпва с войската си до Сяр, с помощта на заобиколна маневра побеждава българските войски при Рупелския пролом, освобождава града и бива радостно посрещнат от византийския гарнизон.

По време на византийската гражданска война, траеща през управлението на Ан-

Melnik – Geschichte und Denkmäler einer Stadt an den Ausläufern des Pirin-Gebirges

Melnik, die kleinste Stadt der Republik Bulgarien, gehört administrativ zum Bezirk Blagoevgrad und befindet sich circa 60 km südsüdöstlich der gleichnamigen Bezirkshauptstadt bzw. circa 9,5 km südöstlich von Sandanski. Sie liegt am westlichen Fuße des Pirin-Gebirges, in einem linken (östlichen) Seitental des Flusses Struma, das von der Melniška reka durchflossen wird. Eine Besonderheit der dortigen Landschaft besteht in der Erdbeschaffenheit des grauweißen Sandes und in daraus resultierenden bizarren Sandsteinpyramiden, die den Ort von allen Seiten umgeben (Abb. 1).

Mag. Dr. Mihailo Popović

Junior Scientist am Institut für Byzanzforschung der Österreichischen Akademie der Wissenschaften in Wien

D

Die frühesten archäologischen Zeugnisse der Stadt in Form von Siedlungsresten stammen aus dem 1. Jahrhundert bis 3. Jahrhundert n. Chr. Der erste Beleg in den byzantinischen Quellen bezieht sich jedoch erst auf das Jahr 1014. Nach dem Sieg über das Heer Samuels (997–1014) bei Ključ kam der byzantinische Kaiser Basileios II. (976–1025) zwischen Juli und Oktober 1014 zur Festung Melnik, die auf einem Felsen lag und an allen Seiten von sehr tiefen Abgründen umgeben war. Die Besatzung wurde von einem Unterhändler des byzantinischen Kaisers zur Aufgabe überredet, und Melnik mit einer byzantinischen Garnison versehen.

Der Ursprung des Namens von Melnik ist umstritten. Sowohl eine Deutung auf der Basis eines griechischen Personennamens als auch des altslawischen Wortes für „Kalk“ wird in der Sekundärliteratur in Erwägung gezogen. In Anbetracht der Landschaft der Umgebung von Melnik ist der besagte Name höchstwahrscheinlich altslawischen Ursprungs.

Zwischen 1014 und der Wende 12. / 13. Jahrhundert (1203?) war Melnik byzantinisch. Danach fiel die Stadt an den bulgarischen Zaren Kalojan (1197–1207). Kalojan siedelte höchstwahrscheinlich Ende 1205 die griechischen Einwohner aus dem zerstörten Plovdiv nach Melnik um und übergab die Stadt möglicherweise zu dieser Zeit seinem

2
Южната стена на крепостта на деспот Алексий Слав
Die Südmauer der Festung des Despoten Aleksij Slav

Neffen Aleksij Slav. Nach dem Tode Kalojans (1207) negierte Slav die Oberhoheit des bulgarischen Zaren Boril (1207–1218), behielt Melnik und unterstellte sich als Vasall zunächst dem lateinischen Kaiser Heinrich I. (1206–1216), von dem er den Titel „Despot“ erhielt. Als Heinrich I. im Jahre 1216 starb, schloß sich Slav dem Theodōros von Epirus (1214–1230) an. Nach der Niederlage des

Theodōros von Epirus gegen den bulgarischen Zaren Ivan Asen II. (1218–1241) bei Klokotnica im Jahre 1230 fiel Melnik wahrscheinlich an den Zaren, der die Stadt zusammen mit Serres dem Bulgaren Dragōtas überantwortete. 1246 ergab sich Dragōtas Kaiser Iōannēs III. Batatzēs (1222–1254) in Serres und übergab ihm daraufhin auch Melnik.

Nach dem Tode des Kaisers Iōannēs III. Batatzēs (1254) rebellierte der obenerwähnte Dragōtas, der Truppen um Melnik befehligte, gegen den neuen Kaiser Theodōros II. Laskaris (1254–1258) und begann mit der Belagerung der Stadt Melnik. Daraufhin rückte Theodōros II. Laskaris im Jahre 1255 mit einem Heer bis Serres

vor, überwand die bulgarischen Truppen am Paß von Rupel mit Hilfe eines Umgehungsmanövers, entsetzte die Stadt und wurde von der byzantinischen Garnison freudig empfangen.

Während des byzantinischen Bürgerkrieges zwischen Andronikos II. Palaiologos (1282–1328) und Andronikos III. Palaiologos (1328–1341) schloß sich der byzantinische

3
Древната метрополитанска църква – поглед от запад
Die alte Metropolitankirche Sveti Nikola von Westen

дроник II Палеолог (1282-1328) и Андроник III Палеолог (1328-1341), византийският управник на Мелник не се присъединява открито към нито един от двамата императори. През юли 1342 г. Мелник бива превзет от Стефан Хрельо Драговола, а след смъртта му в края на 1342 г. попада под властта на сръбския владетел Стефан Урош IV Душан (1331-1355). След смъртта на Стефан Урош IV Душан властта над Мелник явно се поема от сина му Стефан Урош V (1355-1371). Свидетелство за това е един издаден от него декрет от 1356 година.

За неизвестен период от време Мелник попада под владение на деспот Йоан Углеша, а след битката при Марица през 1371 г. бива завладян от местния владетел Константин Драгаш. След смъртта на Константин Драгаш през 1395 г. градът с голяма вероятност става османски.

Бурната средновековна история на Мелник е оставила многобройни архитектурни следи. Голяма част от средновековните културни паметници е концентрирана на възвишението Свети Никола, южно от днешния Мелник. В западния край на възвишението например се намират остатъци от Славовата крепост (илюстрация 2). На около 150 м. от тази крепост върху същия хълм се намират останки от старата метрополитанска църква “Свети Никола” (XII-XIII в.; илюстрация 3). Освен това, на изток-югоизток от днешния Мелник, в източния край на възвишението Св. Никола са открити следи от манастира “Св. Богородица Спилеотиса”, произлизащи от началото на XIII. в. (илюстрация 4).

Проектът (P18866-G02) Македония - северна част, финансиран от фонда за насърчаване на научноизследователската дейност (FWF), под ръководството на Проф. Др. Йоханес Кодер (Виена), се занимава с изучаването на тези и много други средновековни паметници на културата, както в Мелник, така и на цялата територия на древна Македония. ★

Statthalter von Melnik keinem der beiden Kaiser offen an. Im Juli 1342 fiel Melnik an Stefan Hrelja Dragovol und nach dessen Tode Ende 1342 an den serbischen Herrscher Stefan Uroš IV. Dušan (1331–1355). Nach dem Tode des Stefan Uroš IV. Dušan (1355) übernahm offensichtlich sein Sohn Stefan Uroš V. (1355–1371) die Kontrolle über Melnik, da er im Jahre 1356 ebendort eine Urkunde erließ.

Zu einem unbekanntem Zeitpunkte fiel Melnik an den Despoten Jovan Uglješa und nach der Schlacht an der Marica im Jahre 1371 an den Lokalherrscher Konstantin Dragaš. Die Stadt wurde höchstwahrscheinlich nach dem Tode des Konstantin Dragaš im Jahre 1395 osmanisch.

Die bewegte Geschichte von Melnik im Mittelalter hat zahlreiche architektonische Spuren hinterlassen.

Ein großer Teil der mittelalterlichen Denkmäler konzentriert sich auf der Erhebung Sveti Nikola, unmittelbar südlich des heutigen Melnik. So befinden sich am westlichen Rand dieser Erhebung die Reste der Festung des Despoten Aleksij Slav (Abb. 2). Ca. 150 m nordöstlich dieser Festung liegen auf derselben Erhebung die Reste der alten Metropolitankirche Sveti Nikola (12. / 13. Jahrhundert; Abb. 3). Schließlich sind ost-südöstlich der heutigen Stadt Melnik am östlichen Ende der Erhebung Sveti Nikola Spuren des Klosters Theotokos Spēlaiōtissa zu finden, das seinen Ursprung im beginnenden 13. Jahrhundert hat (Abb. 4).

Der Erforschung dieser und zahlreicher anderer mittelalterlicher Denkmäler sowohl in Melnik als auch in der gesamten historischen Landschaft Makedonien widmet sich das vom Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung (FWF) getragene Projekt (P18866-G02) „Makedonien, nördlicher Teil“ unter der Leitung von Herrn o. Univ.-Prof. Dr. Dr.h.c. Johannes Koder (Wien). ★

4
Манастир Св. „Богородица Спилеотиса“ – поглед от изток
Das Kloster Theotokos Spēlaiōtissa von Osten

Бизнесът също е култура

Австрийските инвеститори в България внасят повече от свежи средства. Българите не забравят, че Виена е европейската столица на културата, но „Тихият бял Дунав” или творбите на Моцарт отдавна не са единствената им асоциация за Австрия.

Текст: Ана Волф

От 2002 г. насам тази сравнително малка държава държи първенството по преки чуждестранни инвестиции в България, а редица от фирмите, които откриха клонове във вече приетата за член на Европейския съюз страна, внесоха тук много повече от свежи средства. Точността и коректното им отношение към клиенти и партньори спомагат за изграждането на толкова необходимата корпоративна култура.

Сред най-известните на масовия потребител фирми са собствениците на телекомуникационния оператор „Мобилтел”, веригата хипермаркети „Била”, новият притежател на Българската телекомуникационна компания Viva Ventures и електроразпределителното дружество EVN. Техните вложения се равняват на съответно 87.5 млн., 67.4 млн., 342.5 млн. и 358 млн. щатски долара.

Присъствието на австрийския бизнес е много силно и във финансовата индустрия, където държи над 26% пазарен дял от банковия сектор. Сред най-известните фирми, които оперират в тази сфера, са Райфайзен Банк и Bank Austria, собственици на ДЗИ Банк.

Само за изтеклата 2007 г., инвестициите на австрийски компании в България надскочиха рекордните 5.315 млрд. евро, а общите вложения от 1999 г. насам достигат 16.590 млрд. евро. Това се равнява на 21% от общо всички привлечени преки чуждестранни инвестиции в страната, и около 10 на сто от насочените към чужбина капиталови потоци на Австрия.

Търговските отношения между двете икономики също са оживени, като традиционно вносът от Австрия към България преобладава значително над износа, с единственото изключение на 2006 г., когато търговското салдо отбеляза положителен знак и бе 205.2 млн. щатски долара.

През изминалата година, стокообменът отбеляза рекордния ръст от 87.3%, като експортът се покачи с 6.3 на сто до 248.1 млн. щатски долара, а импортът – с внушителните 135.1 на сто, до 932 млн. долара. Общо от 2000 г. насам България е внесла австрийски стоки за 2.84 млрд. долара и е продала продукцията за 1.38 млрд. долара.

Бизнес контактите сами по себе си обаче не са единствената връзка между двете държави. След приемането на България в Европейския съюз жизненият стандарт на населението започна да се подобрява и пътуванията зад граница станаха достъпни за много повече хора. Интересът към центъра на европейската култура е богат, като Австрия се нарежда сред десетте предпочитани дестинации. Само за миналата година, броят на българите, посетили страната, нараства с 28.5 на сто и достига близо 120 хиляди души.

В същото време, туристите от европейската държава, привлечени от културните и природни богатства на новия член на общността, също стават все повече. Те надминаха 69 хиляди души за 2007 г., или с 11.1% повече, отколкото през предходната година.

Активната дейност на австрийски компании в България продължава и през 2008 г. В края на май най-големият производител на тухли в света „Винербергер” АД обяви, че открива изцяло модернизирани завод за керамични изделия в град Луковит, на 120 километра от София. Инвестициите в старата фабрика, позната под името „Успех – Луковит”, надхвърлят 25 млн. евро.

В столицата, австрийският инвеститор Sparkassen Immobilien AG и европейският пазарен лидер в областта на търговските центрове ECE Projektmanagement изградят модерния търговски и бизнес център

„Сердика център”. Общата стойност на вложенията в него се оценяват на 210 млн. евро, а крайният срок за приключване на обекта е 2010 г. Комплексът, разполагащ с над 51 хил. кв. м. търговска площ и 35 хил. кв. м. офиси, ще осигури работни места за 2000 души.

Както заяви наскоро посланикът на република Австрия в България, Н. пр. д-р Клаус Фабиан, интересът на австрийският бизнес към България остава постоянен. Според него, това се дължи на добрият бизнес климат и финансовата стабилност, породена от обвързването на лева с еврото.

Не случайно българският министър на икономиката и енергетиката Петър Димитров посети Австрия в края на месец април, където се срещна с австрийският си колега Мартин Бартенщайн. Съвсем логично, сред основните обсъждани въпроси бяха възможностите за разширяване на търговско-икономическото сътрудничество между двете страни. ★

Н. пр. д-р Клаус Фабиан, посланик на република Австрия в България

Wienerberger

BTK

BILLA днес
НАЙ-ДОБРОТО ЗА МЕН.

Опазване на околната среда? Дали да не започнем от правилно разпределение на сметта/боклука/?

На всеки от нас е познато, че сметта е част от ежедневието и обкръжението ни, и го свързваме непосредствено с опазването на околната среда. Също така ни е известно, че за всеки вид отпадък съществува и съответният контейнер, носещ обозначението на предопределената за него смет. Пъвърде често обаче в България разделението на боклука се пренебрегва от нас, гражданите, да не споделяме, че често се случва контейнерите, скоро след тяхното инсталиране, да бъдат обръщани на едно и също място, с което стават неизползваеми, или пък просто изчезват... Но не за това става дума. А по-скоро за начина, по който Австрия се е справила с организирането на сметта.

Разпределението и организирането на всички отпадъци от домакинствата, обществения и производствен сектор, са характерен признак на обществено-икономическата организация в едно общество или по-скоро за отношението му към нормите и правилата, установявани административно. В същото време стриктността по спазването им сякаш нараства с отдалечаване от столицата и навлизане в провинциите на страната.

Необходимо е да се уточни, че схемите за събиране на отпадъците като цяло в отделните райони на страната си приличат, като във всяка от провинциите съществува специален административен акт, уреждащ начина на сортиране и извозване на боклука от личните, обществени и производствени сгради и места.

Метал и ламарина

Този контейнер е предназначен за: метални консервни кутии, метално фолио и туби, метални прибори и инструменти, метални капачки от бутилки и буркани, кабели и жици, ламаринени изрезки, арматурно желязо и всякакъв вид железни предмети, които не са били в досег с химически елементи и материали.

В тази връзка допълнително се използват:

- **Контейнери за събирането на отровни материали** – тук се отнасят всички видове кутии, тенекии и флакони, използвани за съхранение на лакове, бои и всякакви видове химикали и
- **Места за отпадъци** – предназначени за всякакви обемни отпадъци, където място намират и метални предмети от домакинството като сушилни и простори, миксери, електромотори, велосипеди и други подобни.

Стара хартия и картон

Към този контейнер принадлежат всички видове хартиени издания като вестници, списания, брошури, рекламни материали, хартиени плिकове, опаковки от дълбоко замразени храни и цигари, както и всякакви видове картонени опаковки и кутии без следи от химикали и друг вид материал /пластмасови и метални остатъци/ по тях.

Тук не се изхвърлят: мръсни или омазени хартиени отпадъци, които в повечето случаи се насочват към контейнера “Общ боклук”.

Отделно от контейнера за стара хартия и картон в специални кутии - кашончета се

Текст: Мариана Яниш
Снимки: Горан Девря

събират всички тетрапак-опаковки – от мляко, сокове и др. под.

Бяло стъкло

В този контейнер се събират всички видове шишета, буркани и стъклени опаковки от безцветно стъкло, предварително измити и почистени.

Цветно стъкло – всякакви стъклени предмети от цветно стъкло, предварително измити и почистени.

И в двата контейнера не се изхвърлят – огледала и огледални изделия, порцелан и керамика, прозоречно стъкло. В някои от провинциите, като например в столицата Виена, тук не попадат и бутилки от шампанско и други напитки, с шампирани върху тях фолиевы етикети и обозначения.

Пластмасови изделия

В контейнера за пластмаси намират място: всякакви пластмасови опаковки от храни, напитки и промишлени изделия, измити и почистени, без химически остатъци по тях; торбички, пластмасови опаковъчни материали и стиропор. Основното изискване е пластмасата да се рециклира и обемите да са малки.

Тук не се изхвърлят – обемни пластмасови опаковки /Места за отпадъци/, мрежички от хранителни продукти /Общ боклук/, всякакви пластмасови опаковки за многократна употреба /Места за отпадъци/, пластмасови палета и каси /Места за отпадъци или Супермаркети/, капачки, медицински материали /занасят се обикновено в аптеките/ и всички други материали от пластмаса, неподлежащи на вторична преработка /рециклиране/.

Биоотпадъци

Към този контейнер принадлежат - всякакви домакински хранителни отпадъци като обелки и семена от плодове и зеленчуци, както и треви, корени, листа на дървета и цветя, сухи цветя, стара земя от саксии, хляб /но не навсякъде, както например в някои места на провинция Щирия, където съществуват специално организирани места за събиране на стар хляб/.

Тук не се изхвърлят – остатъци от готвена храна, кости и месо, торбички от чай и филтри от кафе /Общ боклук/.

Общ боклук /Остатъчен боклук/

Тук се събират всички отпадъци, които не принадлежат към никои от съществуващите отделни сортировъчни контейнери, в дребни и малки обеми.

Места за отпадъци – широки оградени площи, предимно извън гъсто населен център за обемни отпадъчни материали. На място е осигурено сортиране на отпадъците по произход – пластмаси, метали, кожени материали и отпадъци, неоновосветителни материали, стари мебели и дрехи.

Проблемни отпадъци

Това са отпадъчни материали, които все още създават проблеми и чието сортиране частично е уредено, като например употребено за готвене олио и мазнини, машинни масла, шевни игли и игли за плетене, фотоматериали и рентгенови снимки, батериите и мн. др. В някои провинции, като например в Щирия, за отпадъчното олио са организирани места, където отделните домакинства получават и връщат специални туби за неговото събиране. Освен това в отделните домакинства, както и в супермаркетите, често могат да се забележат картонени кутии, предназначени за събирането на батерии.

Какво не бива да се изхвърля в канализационната система:

- Хигиенни материали – дамски санитарни принадлежности, памучни тампони, презервативи, бебешки пелени за еднократна употреба /Общ боклук/.
- Кухненски остатъци – остатъци от храни, плодове и зеленчуци /Биоотпадъци/, олио и мазнини /Проблемни отпадъци/.
- Химикали – фотохимикали, лакове, разтворители /Проблемни отпадъци/.
- Други – цигарени угарки, пясъци, из-

ползвани за отделителни нужди от котки и пиленца /като домашни любимци/.

Извозването на сметта се организира по видове смет и се осъществява на периоди от 1, 2 или 4 седмици. Обикновено за домакинствата почистването на боклука е седмично – при големите жилищни блокове, детски градини и училища, или 2-седмично при малки жилищни сгради и еднофамилни къщи. ★

„Зелената“ ИНВЕСТИЦИЯ

„Хората трябва така да отклонят паричните потоци на света, че повече средства да бъдат инвестирани в алтернативна енергия“ – ООН
„Изменението на климата не е само екологичен проблем, той е също така социален и икономически проблем. Решението на проблема трябва да започне от икономиката“, казва ООН-представителят Йво де Боер

Текст: Радослава Савова

В днешно време природните бедствия не са вече рядкост - суша, наводнения, земетресения, глобално затопяне и др. Всичко това води до икономическа нестабилност и носи високи рискове със себе си за световната конюнктура. С тази тема се занимават активно не само политици, експерти по екология и природна защита, но и мениджъри на големи инвестиционни фондове. Темата „защита на природата“ вече присъства на финансовите и капиталовите пазари. Досега се гледаше на „пари“-те и „природа“-та като на два антипода, но понятия като „зелени пари“, „екологично съобразени активи“, „устойчиво“, „екологично“, „етично-екологично“ инвестиране и др. внасят един нов смисъл. Подборът, задържането и закупуването на определена инвестиция в такива фондове почива върху екологически, социални или етически принципи.

На пазара се предлагат различни продукти: еко капиталови застраховки живот, облигации, сертификати и дялове от инвестиционни фондове. Всички те имат едно общо качество - инвестират само в акции на дружества, които са пряко свързани с екологическия сектор или имат социален аспект. Особено популярни са следните теми: алтернативни източници на енергия (вятър, слънце, вода), управление на природните ресурси, вода и пречистването ѝ, алтернативни методи за унищожение на отпадъци. Като емблематични теми, свързани със социалния аспект, са: корпоративно управление, спазване на човешките права, защита на потребителите, поощрение на работещите, екологически продукти и опазване на ресурсите. Всички тези инвестиции са ориентирани към бъдещето и от тях се очаква да донесат добра доходност.

Ние сме готови да помогнем на всеки, който иска да съчетае екологическото с икономическото съзнание, при избора на най-добрата инвестиция. ★

Die „grüne“ Veranlagung

„Man muss die Geldströme dieser Welt so umlenken, dass mehr in alternative Energie investiert wird.“ – UNO
„Der Klimawandel sei nicht nur ein Umweltproblem, sondern auch ein soziales und wirtschaftliches Problem. Die Lösung müsse aber bei der Wirtschaft ansetzen“, sagt der UNO-Klimabeauftragte Yvo de Boer

Text: Radoslava Savova

Heutzutage sind Naturkatastrophen keine Seltenheit mehr – Dürre, Überschwemmungen, Erdbeben, globale Erwärmung, etc. Das alles führt zu ökonomischer Instabilität und trägt hohe Risiken für die Weltkonjunktur mit sich.

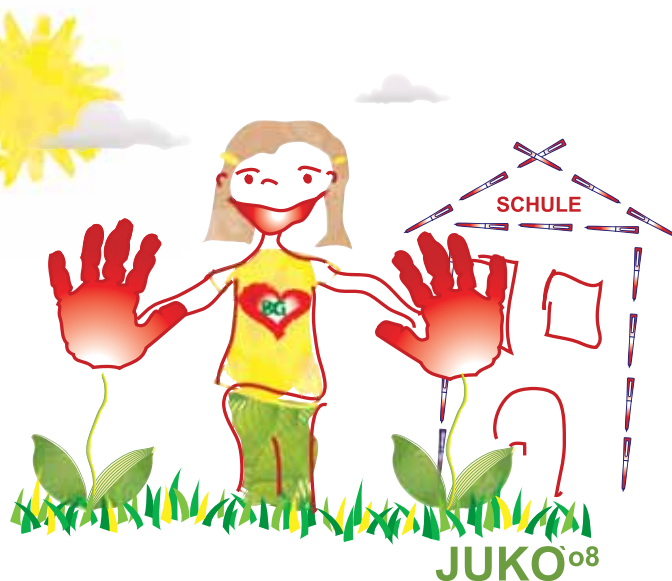
Mit diesem Thema beschäftigen sich nicht nur Politiker, Fachleute für Ökologie und Umweltschutz intensiv, sondern auch die Manager der großen Investmentfonds. Auf den Kapital- und Finanzmärkten ist das Thema Klimaschutz schon angekommen. Bis jetzt waren Geld und Umwelt ein Widerspruch. Begriffe wie „grünes Geld“, „sustainable Equity“, „nachhaltige Veranlagung“, „ökologische Geldanlage“, „ethisch-ökologisches Investment“, etc. schaffen jetzt ein neues Verständnis. Bei der Auswahl, Beibehaltung und Realisierung des Investments wurden nun ökologische, soziale oder ethische Komponenten berücksichtigt.

Am Markt sind verschiedene Produkte zu finden: öko-fondsgebundene Lebensversicherungen, Anleihen, Zertifikate und Beteiligungen in Investmentfonds. Alle haben den Öko- oder Sozialaspekt gemein – sie investieren ausschließlich in Aktien von Unternehmen, die in einem entsprechenden Sektor tätig sind. Besonders verbreitet sind folgende Themen: alternative Energiegewinnung (Wind, Solar, Wasserkraft), Umweltmanagement, Wasser und Wasseraufbereitung, Alternative Müllverwertungssysteme. Bei den sozialen Aspekten sind die folgenden Schlagworte führend: Corporate Governance, Einhaltung der Menschenrechte, Konsumentenschutz, Mitarbeiterförderung, Ökologische Produkte und Ressourcenschonung. Alle diese Investments sind zukunftsorientiert und deswegen wird von ihnen mehr Rendite erwartet.

Wer ökologisch bewusstes Verhalten mit ökonomischer Vernunft verbinden will, wird gerne von uns über die besten Möglichkeiten beraten. ★

Непознатата ученичка от България или къде съм щастлива?

Всичко започна с първия ми учебен ден във Виена. А него никога няма да забравя.

В За мене този важен ден започна в 6:00 часа сутринта, когато мама ме събуди с усмивка, казвайки: „Добро утро, мила! Днес е първият ти учебен ден тук!“ Станах доста бързо. Бях много развълнувана и, кой знае защо, уплашена!

След един час вече бях напълно готова. От огледалото в коридора ме погледна едно леко пребледняло 12-годишно момиче, с кафява коса и тъмни очи. Бях облечена с униформа в синьо и бяло, с красиво шалче на раменете.

С баща ми тръгнахме към метрото. С влака стигнахме до самото сърце на Виена. Покрай нас минаваха забързани мъже и жени. Няколко пъти забелязах и други деца в униформи. Качихме се на трамвая. Седнах и се загледах замислено през стъклото. Погледът ми се плъзна по улицата, витрините и кафенетата. С леко потракване трамваят спря пред училището. Беше 7:30 часът. С баща ми се упътихме към учителската стая. Седнахме до една малка маса и зачакахме появата на господина. През това време оглеждах децата. Повечето от тях вървяха заедно с приятелите си и весело бърбеха. Замислих се ... Кой от всички тези ученици щеше да се сприятели с мен? Дали изобщо щях да намеря приятели? Размърдах се неспокойно на стола

Дарина Николова, 7 клас

и отново заоглеждах наоколо. Срещу мен седна момче на моята възраст. Родителите му не бяха с него. То просто седеше и очевидно също чакаше някого.

Докато наблюдавах момчето с интерес, се появи учителят. Той ни поздрави и ме подкани да го последвам. Баща ми ме целуна и ме изпрати до стълбите. След това го изгубих от поглед. Съсредоточих се в гърба на господина и в стълбите. Трябваше да запомня пътя. Качихме се два етажа по-нагоре и минахме през една врата. Тръгнахме по един широк коридор. От двете ми страни шумяха класове. В дъното на коридора видях отворена врата. Господинът влезе, а след него изчезна и момчето. Преди да вляза, успях само да си кажа: „Успех в новото училище, Дари!“

Ето ме отново, няколко месеца по-късно - влязох през същата тази врата. Махнах на няколко момичета и се настаних зад един чин във втората редица. Вече бях свикнала със забързаното и еднообразно ежедневие във Виена. Още през първия ми ден в училището се бях запознала с доста народ. Отношенията на някои от тях към мене постепенно се бяха променили - към добро, но и към лошо ...

Докато подреждах учебниците по математика, дойде учителката. Винаги идвах

пет минути преди нея. Часът започна и мислите ми се насочиха отново към скучното ежедневие, изпълнено с уроци, задачи, тестове и изпитвания.

След звука на любимия ми звънец - за свършване на часовете - се забързах. Следобед ходех допълнително на българско училище, а то започваше след точно 15 минути.

Успях да пристигна навреме в училището. Поздравих всички и се усмигнах. Винаги толкова се радвах, когато ги виждах. В тая стая не бях срамежлива и мълчалива като в австрийското училище. Дори често размивах останалите и винаги се кикотех заедно с тях ...

Приятелите ми се скупчиха около мене и си говорихме, докато госпожата пристигна. Тя усмихнато ни каза: ”Здравейте, деца! Хайде сега сядайте и се пригответе за урока!“ . Седнахме и часът започна.

Докато по-късно изчаквах госпожата да напише един текст на дъската, и слушах как съучениците ми шушукат и се смеят, осъзнах, че съм най-щастлива в българското училище. Тук отново бях старата Дари от София, която всяка сутрин ставаше рано и бързаше към училището с мисълта, че покрай ученето в него ще има много забавления и усмивки!★

Направи си сам

Готовият пластелин е безвреден, евтин, мек, не оставя дълготрайни петна, не вреди на кожата и с него може да се постигнат чудесни цветове.

2 ч. ч. брашно	или
1 ч. ч. сол	400 гр. брашно
2 ч. ч. вода	200 гр. сол
2 с.л. олио	11 гр. Alaunpulver
4 ч.л. Alaunpulver (от аптеката)	1/2 литър вряща вода
1 пакетче оцветител за хранителни продукти на прах	3 с. л. олио
	на върха на един нож вземете оцветител за хранителни продукти на прах

Брашното, солта и Alaunpulver се смесват в купа. Към врящата вода се прибавят олиото и оцветителят. Получената сместа се разбърква с лъжица. След като сместа изистине достатъчно се размачква с ръце, докато се сгъсти и стане подобна на тесто за пица (еластична, да не лепне и да не е твърде суха). Според гъстотата на тестото може да се прибави вода или брашно. Готовото тесто се съхранява в добре затворена пластмасова кутия. ★

Diese Knetmasse ist ungiftig, billig, weich, verursacht keine bleibenden Flecken, ist hautfreundlich und kann zu den tollsten Farben vermischt werden.

2 Tassen Mehl	oder
1 Tasse Salz	
2 Tassen Wasser	400 g Mehl
2 EL Öl	200 g Salz
4 TL Alaunpulver (aus der Apotheke)	11 g Alaunpulver (alternativ: 11 g Weinsteinpulver (ungiftig!))
1 Tüte Lebensmittelfarbe in Pulverform (aus der Drogerie)	1/2 Liter kochendes Wasser
	3 Esslöffel Speiseöl
	1 Messerspitze Lebensmittelfarbe

Vermischen sie Mehl, Salz und Alaunpulver in einer Schüssel. Kochen Sie das Wasser und geben das Öl und die Farbe dazu. Verrühren Sie alles, zunächst mit einem Löffel. Sobald es die Temperatur zulässt, kneten Sie die Masse solange, bis sie sich wie ein Pizzateig anfühlt (geschmeidig, nicht klebrig, nicht zu trocken). Geben Sie bei Bedarf entweder noch Mehl dazu, oder Wasser. Bewahren Sie die Knetmasse in einem luftdichten Behälter auf (z.B. in einer Tiefkühlschachtel). ★

ДОБРЕ ДОШЛИ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ ВЪВ ВИЕНА

Скъпи родители, мили деца,
Записването за учебната 2008/2009 г. в Българското училище ще се проведе **на 15 и на 16 септември от 17 до 19 часа**. Приемът е без формалности и е възможен по всяко време на годината.

С особено нетърпение очакваме нашите нови ученици, първокласниците. За първа година училището ще се опита да сформира и предучилищна група за деца от 5 до 7 години (занятията ще се провеждат петък следобяд или събота сутрин).

Училището предлага:

- Обучение по български език и литература за учениците от I до XII клас (2-3 часа седмично);
- Обучение по история и география на България (2-3 часа седмично) за учениците от V-VI и IX-XII клас;
- Предучилищна подготовка за 5-6 годишни деца (2 часа седмично);
- Запознаване с българските народни обичаи, традиции и танци.

Снимки: Марин Лазаров

Училището търси квалифициран преподавател за предучилищната група.

За повече информация:
д-р Ирина Владикова
тел. 069912301484

ОТМИНАЛИ СЪБИТИЯ

Литературен СВЯТ

Текст: Елица Караенева

През месец май във Виенската библиотека беше представен немският превод на книгата на Деян Енев „Цирк България. Истории за една цигара време“ (издателство Дойтике).

Един мъж наблюдава всяка вечер около полунощ как една красива млада жена слиза от такси и изчезва в сградата отсреща. Една вечер на вратата му се звъни и жената на неговите мечти стои пред него. Но дори и мечтите имат своята цена... Боксърът Шоро започва работа при един богат бизнесмен като събирач на дългове, но една от първите му задачи е посещение при собствения му брат... Дружелюбни мошеници, замечтани просяци и бойни баби изпъхват прекрасните трагикомични къси разкази на българския писател Деян Енев. Разказите в това издание са подбрани от Димитре Динев.

Откъси от представянето може да чуете на:
www.bulgaren.org → Mediathek → Video

Още две книги бяха представени през месец юни. „*Quo vadis EU? Osteuropa und die EU-Erweiterung*“ (на немски език) от проф. д-р Искра Шварц и проф. д-р Арнолд Суппан, обхваща разнообразни теми като история, правна система, икономика, политика; Европейският съюз като интегриращ и стабилизиращ фактор; национална, регионална и европейска идентичност; европейска интеграция и културно многообразие, отразяване на разширението на Европейския съюз в пресата.

Втората книга *MISCELLANEA BULGARICA – Österreich und Bulgarien 1878-2008 Geschichte und Gegenwart* (също на немски език) е издадена от Българския изследователски институт в Австрия. Не само река Дунав свързва Австрия и България. Седемнадесетте глави от авторите Петер Бахмайер, Андреас Шварц и Антоанета Чолакова обхващат разнообразието в българо-австрийските отношения през последните две хилядолетия – история, славистика, политическа наука, журналистика и комуникация, икономика и география. Те наблягат върху голямото значение на Виена и Австрия за националното възрождане на българската нация през XIX в., и най-вече за нейното културно, административно и икономическо възстановяване. ★

Literaturwelt

Text: Elitsa Karaeneva

Im Mai wurde die deutsche Übersetzung des Buches von Dejan Enev *Zirkus Bulgarien. Geschichten für eine Zigarettenlänge* (Deuticke Verlag) in der Hauptbücherei Wien am Gürtel präsentiert.

Ein Mann beobachtet täglich gegen Mitternacht, wie eine schöne junge Frau einem Taxi entsteigt und im Haus gegenüber verschwindet. Eines Abends läutet es bei ihm an der Tür, und die Frau seiner Träume steht vor ihm. Doch auch Träume haben ihren Preis... Der Boxer Shoro heuert bei einem Geldprotz als Schuldeneintreiber an, doch einer seiner ersten Aufträge betrifft seinen eigenen Bruder ... Freundliche Hochstapler, verträumte Bettler und kampfbereite Omas bevölkern die wunderbar tragikomischen Kurzgeschichten des bulgarischen Schriftstellers Dejan Enev. Dimitré Dinev hat die Erzählungen für diesen Band zusammengestellt. Ausschnitte von der Präsentation können Sie auf www.bulgaren.org → Mediathek → Video hören.

Noch zwei Bücher wurden im Juni präsentiert.

Quo vadis EU? Osteuropa und die EU-Erweiterung von Ass.Prof. Dr. Iskra Schwarcz und Univ.Prof. Dr. Arnold Suppan umfasst fächerübergreifende Themen, wie Geschichte, Politikwissenschaft, Recht, Wirtschaft; die Europäische Union als Integrations- und Stabilisierungsfaktor; nationale, regionale und europäische Identität; europäische Integration und die kulturelle Vielfalt; die EU-Erweiterung im Spiegelbild der Presse.

Das zweite Buch *MISCELLANEA BULGARICA – Österreich und Bulgarien 1878-2008 Geschichte und Gegenwart* ist herausgegeben vom Bulgarischen Forschungsinstitut in Österreich. Nicht nur die Donau verbindet Österreich und Bulgarien. Die 17 Beiträge von den Autoren Peter Bachmayer, Andreas Schwarcz und Antoaneta Tcholakova umfassen die vielseitigen österreichisch-bulgarischen Beziehungen in den letzten zwei Jahrhunderten - Geschichte, Slawistik, Politikwissenschaft, Journalistik und Kommunikationswissenschaft, Wirtschaft und Geographie. Sie lassen die große Bedeutung Wiens und Österreichs für die nationale Wiedergeburt der bulgarischen Nation im 19. Jahrhundert und insbesondere für ihren kulturellen, administrativen und wirtschaftlichen Aufbau Bulgariens erkennen. ★

Дните на Ботев

Текст: Мартинка Иванова

Тази година се навършиха 160 години от рождението на гениалния и безсмъртен поет-революционер Христо Ботев, който с огненото си перо възпя една героична епоха в историята на България.

По този повод Посолството на Република България в Република Австрия, БКПО „Кирил и Методий“ – Виена и Българският културен институт „Дом Витгенщайн“ – Виена организираха тържествена литературна вечер

под надслов „Ботев – България – Бъдеще“, състояла се на 6-ти юни в „Дом Витгенщайн“.

Вечерта беше открита от маг. Борислав Петранов, директор на „Дом Витгенщайн“, и проф. Мими Дичева, председател на БКПО „Кирил и Методий“.

Актрисата Десислава Урумова рецитира произведения на Христо Ботев. Гост на литературната вечер беше

писателят Георги Константинов, дългогодишен главен редактор на списание „Пламък“ и председател на българския П.Е.Н.-Център. Той говори за подвига, величието и безсмъртието на легендарния Христо Ботев и неговите прекрасни творби.

Изказаха се още Снежана Филипова, легационен съветник в българското посолство, и проф. д-р Искра Шварц, която сподели спомени за вълнуващото пътуване на кораба Радецки с български деца при неговото възстановяване през 1966 година.

На 7-ми юни традиционно тържествата продължиха с отдаване на почит в памет на скъпата и светла личност на Ботев пред неговия бюст - паметник във ВИП-Парка на ЮНЕСКО в градчето Голс, Бургенланд. Сред присъстващите бяха представители на ЮНЕСКО - Бургенланд, кметството на Голс, БКПО „Кирил и Методий“, дипломатическият състав на посолството, Българският културен институт и българи от Република Австрия и Словакия, както и представител на българите от Унгария, д-р Михаил Иринков. Сред присъстващите лица беше и бившият кмет на град Голс, хофрат Матиас Акс, а също и официалният представител от Министерството на културата на Словашката република, г-жа Трновцова.

Учениците от училището на ЮНЕСКО бяха изработили голямо пано „Христо Ботев – България“, на което се подписаха всички присъстващи. Паното ще бъде изпратено в Президентството на България, лично на вицепрезидента Ангел Марин, под чийто патронаж преминаха миналата година Ботевите дни.

Тържеството беше открито и ръководено от проф. Ник Титц, който години наред е

главен организатор на Ботевите тържества.

Съставът за български народни танци „КИТКА“ изпълни кръшни хора и ръченици, а актрисата Урумова рецитира на български и немски стихотворението „Моята молитва“ на Ботев.

Вълнуващи речи произнесоха маг. Ради Найденов, кметът на Голс, дир. Ханс Шрамел, писателят Георги Константинов, Емилия Хрушикова, представител на българите в Словакия, и проф. Мими Дичева, която спря нашето внимание на кораба Радецки, като поясни, че Ботев неслучайно е избрал този кораб. Той е знаел водещата роля на Австро-унгарската империя в европейската и световната политика. Тя подчерта, че капитанът на кораба, Догерберт Енглендер, във възможностите, които е имал, също е проявил героизъм. Той отказва на всяка цена да върне кораба с редовна турска войска обратно на козлодуйския бряг. По този начин той дава възможност на четата на Ботев да навлезе навътре в България. Архивът на Енглендер е предаден на България – силен аргумент за уважението и любовта на капитана към българския народ и неговата героична история.

И днес, когато честваме 160 години от историята на големия поет, нека почетем паметта и на капитана, който е връстник на Ботев и който го доведе до брега на безсмъртието.

Пред паметника на Христо Ботев бяха положени красиви венци и цветя. Тържеството завърши в бюфет с почерпка, подготвена от кметството на Голс, посолството на България и словашките българи. ★

Състав „КИТКА“

пред паметника на Христо Ботев в гр. Голс, Бургенланд

Състав „КИТКА“

Още снимки от събитието на: www.bulgaren.org → Медиатека → Снимки

Паното, изработено от учениците от училището на ЮНЕСКО

В приказния свят на детето

24-ти май отново събра българите в дом „Витгенщайн“ за отпразнуване на ДЕНЯ НА БЪЛГАРСКАТА ПИСМЕНОСТ И КУЛТУРА. Празничната програма на учениците от Българското училище във Виена пренесе присъстващите гости в *приказния свят на детето*, изпълнен със стихотворения, песни, танци. Децата от I-ви до IV-ти клас прочетоха свои авторски творби, някои от които изненадаха със своята зрялост и смисленост. Учениците от VII-ми до XII-ти клас пък представиха театралната постановка „Принцесата и свинарят“ от Панчо Панчев – дядо Пънч.

За тези, които не успяха да присъстват на празника, предлагаме запис на постановката и снимки на:

www.bulgaren.org → Медиатека → Видео и

www.bulgaren.org → Медиатека → Снимки ★

Снимки: Марин Лазаров
Fotos: Marin Lazarov

In der Wunderwelt des Kindes

Am 24. Mai versammelten wieder die BulgarenInnen im Haus Wittgenstein um den Tag des bulgarischen Schrifttums und Kultur zu feiern. Das Festprogramm der Schüler der bulgarischen Schule in Wien unterhielt die Gäste mit Gedichten, Gesang und Tänzen aus *Wunderwelt des Kindes*. Die Kinder der 1. bis 4. Klassen lasen aus Ihren eigenen Werken, von denen einige überraschend reif und sehr ansprechend waren. Die Schüler der 6. bis 12. Klassen präsentierten das Theaterstück „Die Prinzessin und der Schweinehirt“ von Pancho Panchev – „Großvater Panch“.

Für alle, die nicht dabei sein konnten, bieten wir eine Aufnahme des Theaterstückes und Fotos auf

www.bulgaren.org → Mediathek → Video und

www.bulgaren.org → Mediathek → Fotos ★

Немски за свободното време

An jemandem ablaufen wie das Wasser am Entenflügel (auch: an der Gans)

Wenn sich jemand durch etwas nicht beeindruckt lässt oder innerlich nicht davon berührt wird, dann läuft es an ihm ab wie das Wasser am Entenflügel oder auch am Pudel oder an der Gans. *Kritik läuft an ihr ab wie Wasser an Entenflügel.*

Подминава го като вода по патешки пера (или гъши пера).

Когато някой не се впечатлява от нещо или вътрешно не се засяга, тогава се казва, че това нещо го е подминало, както водата се плъзга по патешките пера (или гъши пера). *Критиката го подмина като вода по патешки пера.* Българският вариант на тази поговорка е *от едното ухо влязло, от другото излязло.*

Вашите писма

Уважаеми господин Троянов, В интервюто си пред списание „Българите в Австрия“ направихте следното изказване: „...между 1944 г. и 1989 г. в България не са създавани произведения със забележителна стойност...“.

Без да познавам причината за това Ваше мнение, си позволявам да не съм съгласен с Вас и бих Ви поправил. Веднага ми идват на ум имена като Вера Мутафчиева – която бих сравнил с един Сенкеевич, Николай Хайтов – с Проспер Мериме, както и имената на Димитър Димов, и на Чудомир. При това съм убеден, че съм пропуснал други автори.

Тяхното творчество се характеризира с разнообразие и одухотвореност на характерите, както и с висота на разказвателното изкуство.

В добавка изказвам съжалението си от опощляването на българския език от малоумната употреба на ненужни или на „побългарени“ чуждици в съвременната българска журналистика. Например смешното „Борд на директорите“ вместо „управителен съвет“ или „ръководство“.

С приятелски поздрав, Елмир Георгиев / от 24 години живеещ в Австрия

Sehr geehrter Herr Trojanov,

In Ihrem Interview für „Die Bulgaren in Österreich“ haben Sie sinngemäß behauptet: In der Zeit zwischen 1944 und 1989 in Bulgarien keine nennenswert großartige Literatur gab...

Ohne die Gründe für diese Aussage zu kennen, erlaube ich mir Ihnen zu widersprechen:

Ad hoc fallen mir Belletristen wie Vera Mutaftschieva, die ich mit Senkeevitsch vergleichen kann und Nikolai Haitov, den ich mit Prosper Merime, gleichsetzen kann, ein. Auch Dimitar Dimov und Tschudomir zählen dazu. Dabei bin ich überzeugt, dass ich noch einige andere Auto-

ren ausgelassen habe. Ihre Werke zeichnen sich durch die Vielfalt und den Zeitgeist der Charaktere sowie meisterhaften Erzählkunst aus.

Zudem möchte ich hier mein Bedauern über die Banalisierung der bulgarischen Sprache durch die zunehmende Anwendung von unnötigen „verbulgarisierten“ Fremdwörtern in der zeitgenössischen bulgarischen Journalistik ausdrücken. So z.B. das „Board der Direktoren“ anstatt „Führungsgremium“ oder „Unternehmensleitung“ zu verwenden.

Mit freundlichen Grüßen
Dipl. Ing. Elmir Georgiev /
Seit 24 Jahren wohnhaft in Österreich

Български Православен
Параклис

”Св.Св. КИРИЛ и МЕТОДИЙ”

1040 Wien, Klagbaumgasse 4

Тел./Факс: 581 30 04 (църковен)

mobil: 0699 1 95 85 481

www.orthodoxes-kloster.at

СЛУЖИ СЕ НА СТАРО- И НОВОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Програмата за месеците Август и Септември

Дата: Час:

Август 2008

- 2 18ч. Вечерно Богослужение
3 10ч. Св. Литургия.
6 8ч. Св.литургия.ПРЕОБРАЖЕНИЕ.
9 18ч. Вечерно Богослужение
10 10ч. Св. Литургия.
15 10ч. Св.Литургия. Успение на Пресвета
16 18ч. Вечерно Богослужение
17 10ч. Св. Литургия.
23 18ч. Вечерно Богослужение
24 10ч. Св. Литургия.
30 18ч. Вечерно Богослужение
31 10ч. Св. Литургия.

Септември 2008

- 7 10ч. Св.Литургия.
8 8ч. Св.Литургия.Рождество на Пресвета
Богородица.
13 18ч. Вечерно Богослужение.
14 8ч. Св.Литургия. Въздвижение на Кръста
Господен.
20 18ч. Вечерно Богослужение.
21 10ч. Св.Литургия.
27 18ч. Вечерно Богослужение.
28 10ч. Св.Литургия.

Илинден

Текст: Доц.д.ф.н. Димитър Дунков

На 20-ти юли, 2-ри август по стар стил, е *Илинден* - денят на светия пророк Илия (IX в.пр.н.е.). Според старозаветната легенда бащата на пророк Илия видял насън да повишат с огън и кървят с пламък малкия Илия, а при смъртта на пророка една огнена колесница с огнени коне го отнесла като вихрушка на небето. Този библейски мотив е легнал в основата на иконографията на св. Илия: на иконите той често е изобразен в една позлатена небесна колесница, теглена от четири коня.

Според българските митологични представи при подялбата на света на св. Илия се “паднали летните гръмотевици”. В българския фолклор св. Илия е представен като господар на летните небесни стихии – гръмотевицата, мълнията и градушката. Затова наричат св. Илия още *Гръмовник*, *Гръмомолник* или *Гръмодол*.

В българския народен календар Илинден се възприема като повратен момент в годишното време: по

Черноморието хората казват, че на Илинден “морето се обръща”, става опасно, става бурно и студено, и дори взема жертви.

Празникът и ритуалите на Илинден са съхранили стари предхристиянски схващания и са наследници на езическите божества на гръмотевицата и дъжда – старогръцкия Зевс, древногерманския Тор, славянския Перун и прабългарския Тангра.

В миналото Илинден е бил празник на кожари, кожухари, грънчари и керемидари. Керемидарите са правили за празника колела, на които са изобразявали кръг и петел като основни слънчеви символи. На този ден се дава курбан, обиновено петел, а в Странджа и Родопите дори бик.

На Илинден имат имен ден всички с имена Илия, Илиан, Илияна, Илко, Илка и производните от тях. На именниците – честито! ★

За Горещниците: сок от вишни

Горещниците – така се наричат в българския народен календар трите дни – 15-ти, 16-ти и 17-ти юли. Те се смятат за най-горещите дни на лятото и са известни още като *Германовци*, *Марина огнена* и други.

През Горещниците е добре да се пият много течности, по-добре безалкохолни напитки и сокове. Сега зреят вишните и от тях става хубав сироп. Ето една рецепта за сироп от вишни, както са го правили в Цариград през 19-ти век.

Приготовление:

Вишните се почистват от костилките, изстискват се и се прецеждат през хастар. Оставят се да стоят 24 часа. Прецеждат се в друг съд и останалата на дъното утайка се изхвърля. Сокът се слага в една тенджера с два пъти повече захар, разбърква се добре и се слага на огъня. Щом възври и кипне, гъстия сок се прецежда пак през хастар. Като истине, захлупва се добре и когато искате, правите си сок от него.

По подобен начин са правили цариградските българи и сиропи от френско грозде, нарове и портокали.
(по П. Р. Славейков, 1870 г.)

Ilinden

Text und Übersetzung:
Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz.

Am 20. Juli (2. August nach dem alten, Julianischen, Kalender) begeht man in Bulgarien den Ilinden, den Tag des hl. Propheten Elias (IX Jh. v.Chr.).

Nach der alttestamentarischen Legende hat der Vater des Propheten Elias seinen kleinen Sohn im Traum gesehen, von einem Feuerkranz umgeben und mit einer Feuerflamme gestillt. In der Vita des Propheten steht, dass ihn bei seinem Tod ein von Feuer umgebener Wagen mit Feuerpferden wie ein Windsturm in den Himmel fortgetragen wird. Dieses biblische Motiv ist auch der ikonografischen Darstellung des hl. Ilijas zugrunde gelegt: auf Ikonen steht der Prophet aufrecht in einem vergoldeten Himmelswagen, gezogen von vier Pferden.

Nach den bulgarischen mythologischen Vorstellungen wurden dem hl. Ilijas bei der Aufteilung der Welt die sommerlichen Donner und die sommerlichen Blitze geteilt. Deshalb ist er in der bulgarischen Folklore auch Herr über die Naturgewalten des Sommers – Herr über Donner, Blitz und Hagel. Man nennt Ilija auch den Donnerwerfer.

Im bulgarischen Volkskalender wird der

Ilinden auch als Wendepunkt im Jahreszyklus wahrgenommen; an der Schwarzmeerküste sagt man, dass am Ilinden „das Meer sich umdrehe und gefährlich, stürmisch und kälter werde“ und dass an diesem Tag das Meer sich sogar Opfer nähme.

In Südbulgarien - und da vor allem in den Gebirgen Strándža, Rhodópen und Pírin - opferte man an diesem Tag einen Stier unter einem jahrhundertalten Baum, normalerweise unter einer Eiche. Dieser Brauch sollte die Äcker vor Donner und Hagel schützen, aber auch die notwendige Feuchtigkeit sichern.

Im Festtag und im Ritual des Ilinden sind alte vorchristliche Vorstellungen beibehalten – er ist der Nachfolger der heidnischen Gottheiten des Donners und Regens – des altgriechischen Zeus, des altgermanischen Thor, des slawischen Perún und der protobulgarischen Gottheit Tangra.

In frühen Zeiten war der Ilinden auch der Festtag der Kürschner, der Töpfer und auch der Ziegelmacher.

Die Ziegelmacher zum Beispiel formten speziell für diesen Tag Ziegel in Form eines Rades mit einem Kreis und einem Hahn als Symbole der Sonne darauf.

Der Ilinden ist der Namenstag aller Personen mit den Namen Ilija, Ilijan, Ilijana, Ilko, Ilka und ihre Ableitungen. Ihnen allen – Herzlichen Glückwunsch zum Namenstag! ★

Българска православна църква

„Св. Иван Рилски“

1040 Виена, Кюнплац 7

Тел. 89 47 249 или 0664 / 22 44 370

www.bok.at, E-Mail: info@bok.at

Програмата за месеците Август и Септември

Дата: Час:

Август 2008

3	10:15ч.	Седма неделя след Петдесетница. Злат. св. литургия.
6		Преображение Господне. (Разрешава се риба)
10	10:15ч.	Осма неделя след Петдесетница. Злат. св. литургия.
15		Успение на Пресвета Богородица. (Разрешава се риба)
17	10:15ч.	Девета неделя след Петдесетница. Злат. св. литургия.
24	10:15ч.	Десета неделя след Петдесетница. Злат. св. литургия.
29		Отсичане главата на св. Иоан Кръстител. Строг пост.
31	10:15ч.	Втора неделя след Петдесетница.

Септември 2008

1		Начало на Църковната нова година.
7	10:15ч.	Неделя пред Въздвижение, Злат. Св. Литургия, Енор. кафе.
8	10-12ч.	Рождество Богородично. Църквата е отворена, за да си запалите свещ и се помолите.
14	10:15ч.	Въздвижение на честния Кръст Господен (Кръстовден). Пост. Злат. Св. Литургия, Енор. кафе.
17		Св. мъченици София, Вяра, Надежда и Любов.
21	10:15ч.	Неделя след Въздвижение, Злат. Св. Литургия, Енор. кафе.
23	18:19ч.	Записване за групата/групите по вероучение.
28	10:15ч.	1-ва неделя след нед. подир Въздвижение, Злат. Св. Литургия, Енор. кафе.
30	18:19ч.	Записване за групата/групите по вероучение. Час по вероучение - за деца.

Възможност за изповед - всеки неделен ден след предварително уговорен час

Für die Goreštnici: Weichselsaft

Die Goreštnici, von „gorešt“, d.h. „heiß“ – so nennt man drei Tage im bulgarischen Volkskalender – den 15., 16. und 17. Juli. Sie gelten als die heissteten Tage des Jahres und sie sind auch bekannt unter den Namen Germanovci, was etwa die Germanstage heißt, sowie Marina ognena, was Marina die feurige heißt.

Während der Goreštnici ist es gut viel zu trinken – und zwar besser Nichtalkoholisches und Säfte. Jetzt sind die Weichseln reif, und man kann aus ihnen guten Sirup machen. Hier nun ein Rezept für Weichselsirup und zwar wie man ihn in Tzarigrad (Konstantinopel, Istanbul) im 19. Jh. zubereitete.

Zubereitung:

Zuerst werden die Weichseln durch ein Tuch gepresst und man lässt sie 24 Stunden rasten, dann seiht man die Masse nochmals durch und entfernt den Bodensatz. Der Saft kommt in einen Kochtopf, mit zweimal soviel Zucker und unter ständigem Rühren bringt man die Masse zum Brodeln. Nach dem Aufkochen seiht man den Saft ein drittes Mal durch das Tuch und lässt alles gut abkühlen. Abschließend wird der Sirup gut in einem Gefäß verschlossen und wenn immer Sie wollen, können Sie diesen Sirup zu einem Saft verdünnen.

Auf dieselbe Art macht man Sirup von Johannisbeeren (auch französische Trauben genannt), wie auch von Granatäpfeln und Orangen. (Rezepte nach P.R.Slavejkov, bulgarischer Schriftsteller, 1870).

Предстоящи събития

02 - 03.08.2008

ГАЙДАРСКИ СЪБОР
В РОДОПСКОТО СЕЛО ГЕЛА

02 - 03.08.2008

DUDELSACKKLÄNGE IM DORF
GELA IN DEN RHODOPEN

12.07. - 14.09.2008

Wiener Rathausplatz
1010 Wien

FILM FESTIVAL 2008
AUF DEM
WIENER
RATHAUSPLATZ

12.07. - 14.09.2008

Wiener Rathausplatz
1010 Wien

ФИЛМ ФЕСТИВАЛ
2008 ПРЕД
КМЕТСТВОТО
ВЪВ ВИЕНА

01 - 10.09.2008

За поредна година през първите дни на септември Созопол събира едни от най-големите български артисти и творци, и техните почитатели. Освен да се порадва на късното лято и морския бриз, човек има възможност да навакса и да се наслади на най-новото и интересно от българската културна сцена. (www.apollonia.bg)

10.09.2008

18.30 Uhr

LECTORIUM BULGARICUM

Vortrag

1968 – THE CRISIS OF THE
EASTERN BLOC.

A LOOK FROM BULGARIA.

Dr. Evgeni Kandilarov,
Zentrum für historische und politische
Forschung, Sofia

12.09.2008

19.30 Uhr

KONZERT

„SCHARENNA SOL“ aus Bulgarien
UND DIMITAR KARAMITEV

Haus der Regionen - Volkskultur Europa
Volkskultur Niederösterreich
Donaulände 56, A-3504 Krems-Stein

01 - 10.09.2008

Apollonia

Seit einigen Jahren, treffen sich während der ersten Septemberwoche in Sozopol, einer kleinen Stadt an der Schwarzmeerküste, die berühmtesten bulgarischen Schauspieler, Künstler und deren Fans. Man hat die Möglichkeit das Neueste und das Interessanteste von der bulgarischen Kulturszene nachzuholen und sich zu amüsieren. Gleichzeitig kann man die letzten Sommertage und die kühle Seebrise genießen. (www.apollonia.bg)

Die offizielle Politik des kommunistischen Regimes von Todor Živkov, als treuester Partner der UdSSR, aber auch die Haltung der liberal denkenden und tätigen Intelligenz werden auf dem Basis von bis jetzt unbekanntem Dokumenten aus dem Archiv der Bulgarischen Kommunistischen Partei und dem Archiv des Außenministeriums neu erforscht und präsentiert.

Organisator: Bulgarisches Forschungsinstitut in Österreich

Ort: BKI „Haus Wittgenstein“

Parkgasse 18, 1030 Wien

Info und Anmeldung: Bulgarisches Forschungsinstitut in Österreich

Tel : 01/713 74 95, e-mail: bfio@bfio.at

19.09.2008

19.30 Uhr

EVA QUARTET –
BULGARISCHE STIMMWUNDER

Eva Quartet besteht aus den besten bulgarischen Frauenstimmen, den vier jungen Solistinnen nach einer strenger Auswahl von Tausend Bewerberinnen des weltbekannten Frauen Chors „Le mystère des voix bulgares“. Haus der Regionen - Volkskultur Europa Volkskultur Niederösterreich Donaulände 56, A-3504 Krems-Stein

23.09.2008

19 Uhr

BULGARIAN VIRTUOSI ARTISTS

WORLD TOUR: SOFIA - VIENNA - LONDON - NEW YORK

Amtshaus Wieden

Info: BKI Haus

Favoritenstraße 18, 1040 Wien Wittgenstein

Konzert: Denitsa Laffchieva (Clarinet),
Kalin Ivanov (Cello), Maria Prinz (Piano)

Maria Prinz

Im Programm:

Robert Schumann (Fantasiestücke op.73 für Violoncello und Klavier); Gerald Finzi (Bagatellen für Klarinette und Klavier); Roumjana Petrova (Sonate für Violoncello und Klavier); Johannes Brahms (Trio für Klarinette, Violoncello und Klavier)

Bulgaren in Österreich
Българите
в Австрия

Как да се абонираме за списанието?
Изпратете ни Вашия адрес:
По пощата на адрес:
Lustkandlgasse 25-27/19, 1090 Wien
или с е-майл на:
abo@bulgaren.org
или с SMS на телефон:
0681 83155648

Wie ist die Zeitschrift zu abonnieren?
Schicken Sie Ihre Adresse an:
Adresse:
Lustkandlgasse 25-27/19, 1090 Wien
oder an die E-Mail:
abo@bulgaren.org
oder mit SMS an folgende Nummer:
0681 83155648

Информацията за предстоящи събития, която получаваме след отпечатване на броя, публикуваме на интернет-страницата ни www.bulgaren.org в меню **НОВИНИ**

Die Informationen über zukünftige Ereignisse, die wir nach der Erscheinung der Ausgabe bekommen, veröffentlichen wir auf unserer Internet-Seite www.bulgaren.org unter **NACHRICHTEN**

Нашата банкова сметка е:
Kulturverein Bulgaren in Österreich
Erste Bank, PLZ 20111
Kontonr. 28714074000

Unsere Bankverbindung lautet:
Kulturverein Bulgaren in Österreich
Erste Bank, PLZ 20111
Kontonr. 28714074000

Mag. Zlatka Bojtcheva

GERICHTS- UND
KONFERENZDOLMETSCHERIN
Bulgarisch, Russisch, Italienisch
Pilgramgasse 11, 1050 Wien
Mobil: 0664/355 72 62
e-mail: zlatka_bojtcheva@hotmail.com

Mag. Vessela Makoschitz

ALLGEMEIN BEEIDETER GERICHTS-
DOLMETSCHER FÜR BULGARISCH
Tel.: 0664 4126725, Fax: 01 5852068
eMail: Vessela.Makoschitz@chello.at
1060 Wien, Luftbadgasse 11/1

Mag. Hristina Wolfsbauer

GERICHTSDOLMETSCH UND
ÜBERSETZERIN FÜR BULGARISCH
Heinestr. 24-28/3/29, 1020 Wien
Tel: 01/212 53 80, Mobil: 0676/4987360
Fax: 01/219 78 04

Mag. Dora Ivanova

DOLMETSCHLEISTUNGEN, ÜBERSET-
ZUNGEN BULGARISCH UND RUSSISCH
Tel.: 01/586 63 43; 0676 421 39 10
e-mail: dora.ivanova@chello.at
<http://dora.ivanova.at>

AGENTUR INTERKLASSE

Писма до държавни служби, канцеларски писма и отговори, оплаквания, запитвания, писма по административни въпроси, автобиографии, молби за работа, съобщения etc. на тел. 0650 6320277

ОФОРМЯНЕ НА ДОКУМЕНТИ

и подготовка за интервю за кандидатстване за работа, индивидуални консултации.
Тел. 069919681056

Важни адреси

Посолство на Р. България
8 Schwindgasse, A-1040 Wien
Tel: (+43 1) 505 31 13,
www.bulgaria.bg

Бълг. култ. институт
"Дом Витгенщайн"
Parkgasse 18, A-1030 Wien
Тел: +43 1/713 3164,
www.haus-wittgenstein.at

Българо-австрийско училище за занимания в свободното време
"Св. Св. Кирил и Методий"
1040 Виена, Кюнплац 7/10
Тел: +43 1/905 18 26,
www.bulgarische-schule.at

SCHMUCKDESIGNERIN

Lina Dineva
Ръчни изработки на уникални
Argentiniierstr. 29/32, 1040 Wien
Handy: +43/ 664 5126356
E-Mail: linadineva@yahoo.com

COMPUTERREPARATUR

Schnell und günstig
Tel: 0650/3387652

**MÖCHTEN SIE
BULGARISCH LERNEN?**

Privat Unterricht in bulgarischer
Sprache für Anfänger und
Fortgeschrittene
Tel: 0650 53 54 872

**ШИВАШКИ УСЛУГИ
ÄNDERUNGSSCHNEIDEREI**

„Zhulieta Reiter“
Бързи и качествени поправки на
панталони, поли, сака, якета и др.
Изгодни цени!
Gumpendorfer Str./Lehar Gasse 17
(срещу Cafe Sperl), 1060 Wien
Жулиета Райтер
Tel: 0676 363 96 50

ТАКСИМЕТРОВИ УСЛУГИ

18:00-06:00
VIP-TAXI
Условия и цени - по договоряне
Tel: 0676/3923243

INTERNETSEITEN

entwickeln wir für Sie!!!
Tel: 0650/3387652

**SICHERHEIT ZU
GÜNSTIGEN PREISEN**

MAUER locking systems TÜV-CERT
• Hoch-Sicherheits-Zylinder MAUER
LOGO® (секретни ключалки с патентован профил)
• Balkenschlösser für ein- und zwei-
flügelige Türen (хоризонтални брави
за всички видове и размери врати)
Lehar Gasse 17, 1060 Wien
Tel: 0676/3037178

АВТОДИАГНОСТИКА И ТУНИНГ

на автомобили след 1998г.
Autodiagnose und Tuning für PKW
ab Bj 1998.
Tel: 0650 9181991

Deutsch durch Übung

Multimedia CD zum Erlernen der deutschen Sprache

"Deutsch durch Übung" ("German through practical application") is very helpful if you already have absolved a German language course or are learning German in school or at an university since the numerous exercises helps you to review and solidify your skills. All tenses and conjugations are considered: present tense, past tense, future tense, passive, conjunctive, participle...

"Deutsch durch Übung" (Немски чрез практически упражнения) е много полезна програма, ако вече посещавате курс по немски или изучавате езика в училище или в университет, защото многобройните упражнения Ви помагат да преговорите и затвърдите Вашите знания. Включена е цялата граматика: граматически времена, страдателен залог, спрежения, причастия...

Deutsch durch Übung

2.000 Übungen
Wiedergabe- und
Aufnahmefunktion
Grammatik
Statistik

German through practical application

2,000 exercises | Listening function to check for proper pronunciation
Recording and play function of user pronunciation | Grammar is presented
as easily as possible and with many examples | Statistics

Немски чрез практически упражнения

2.000 упражнения (изречения) | Функция за слушане на правилния изговор на немски
Възможност за запис и прослушване на собствения изговор | Представяне на граматиката
по възможно най-лесния начин за възприемане с много упражнения | Статистика

Поръчайте на: www.german-learn.com